Garsas Amerikos Lietuviu.

No. 22 SHENANDOAH, PA. & PITTSBURGH, PA., 29 d. GEGUZIO (MAY), 1897 m. **Metas IV.**

Kraziu giesmė.

Szlovę gražią
Vargus Kražių
 Verkdami giedokim.

Skausmus brolių
Nuo maskolių
 Graudžiai apraudokim.

Nakties vergas
Klingenbergas
 Su budeliais duksta:

Jau aplietos
Szventos vietos
 Sziltais kraujais ruksta.

Daug isz tolo
Už Mongolo
 Sziurksztesnē smarkybē –

Už terionų
Ir pagonų
 Bjauresnē piktybē.

Tie nuszauti,
Tie sugauti,
 Kiti subadyti;

Ir nekalti
Jau apkalti,
 Kraujais sumirkįti.

Jiems ant svieto
Turmoj vieta,
 Kad Dievą mylējo;

Jie apkalti,
Už tai kalti,
 Kad carui tikējo.

Naktis, dienas
Kožnas vienas
 Karsztai Dievą meldē

Už maskolius,
Kaip už [illegible]s,
 Dang[illegible] artus b[illegible]

Augsztas ponas
Ir valdonas
 Vilniaus mieste sēdi;

Jam nemēgo
Maldų plēga,
 Jis prisakē blēdį.

Jam netiko
Kataliko
 Bažnyczia ir viera,

Jam nemiela
Musų cziela
 Szvencziausia apiera...

"Ano meto
Komiteto
 Neardyt parēdkų,

Kad sukliudē
Ir nužudē
 Keletą desētkų"...

Bēda, bēda:
Atsisēda
 Pats prižiurēt sudą.

Daug suktybēs,
O teisybēs
 Nei aguonos grudo.

Uždengt szviesą,
Paslēpt tiesą
 Jo visa storonē:

,,Nusidējo,
,,Kad kentējo,
 ,,Už tai jiems koronē!"...

Mes varguose,
Bet d[illegible]guose
 Kita[illegible] pasirodys!

Darys
Kito bu[illegible]
 Szven[illegible] Dievo Žodis.

Ir kaltybēs
Ir kantrybēs
 Yr' pas Dievą miera;

Už armotą
Ir už protą
 Daug stipresnē viera....

,,Kraujas, kraujas!"....

Balsas naujas
 In padanges kyla.

Nyksta baimē,
Dygsta laimē
 Ir szirdis suszyla.

Mes neverti
Szventą smertį
 Galim apturēti,

Ir už vierą
Neszt apierą
 Ir galvą padēti.

Tu geriausias
Ir Sauldžiausias
 Musų Atpirkējau!

Duok stiprybę
Ir kantrybę
 Meldžiam nusidēję.

Tavo kraujas
Sylas naujas
 Tegul mums suteikia;

Tegul tylim,
Tavę mylim,
 Daugiaus mums nereikia.

Atleisk kaltę,
Sutrink žaltį,
 Nekorok maskolių;

Duok jiems szviesą —
Vieros tiesą
 Kraujais musų brolių.

Ž e m a i t i s.

Kraziu baznyczia.

Kražių miestelij (Kauno rēd.) da ir dabar stovi bažnyczia, kurios paveikslą czionais paduodame. Apie tą bažnyczią, liudinįkę maskoliszkos barbarystēs, visi lietuviai yra girdēję.

Kraziuose nuo senų laikų buvo zokonįkių Dominikonkų kliosztorius. Maskoliai, kurie pakasavojo visus katalikisskus kliosztorius, kad jų vietoj įtaisyt savo stacziatikiszkus, rudenij 1891 metuose pasiryžo isznaikįti ir Kražių kliosztorių, o užsilikusias dar kelias senas zokonįkes iszvežti į Kauno kliosztorių. Paczią bažnyczią taipgi nutarē užpeczētytį arba ir visai nugriauti.

Dagirdę apie tai žmonēs padavē į valdžią praszymus, praszēsi net paties caro, kad kliosztoriaus bažnyczios negriautų, bet daleistų jiems ją turēti už parapijinę, o jei jau maskolius butinai nori sugriauti nors vieną, tai tegul sav griauja jų dabartinę parapijnę bažnyczią, kuri yra sena, medine, sutręszus ir vos jau laikosi. Bet kam maskoliai griaus tą bažnyczią, kuri ir pati netrukus sugrius. Jie užsispyrē sugriauti aną dailę murinę kliostoriaus bažnyczią. Nieko negelbējo nē praszymai, siuntinēti pas gubernatorių ir gen. gubernatorių, nieko negiliavo

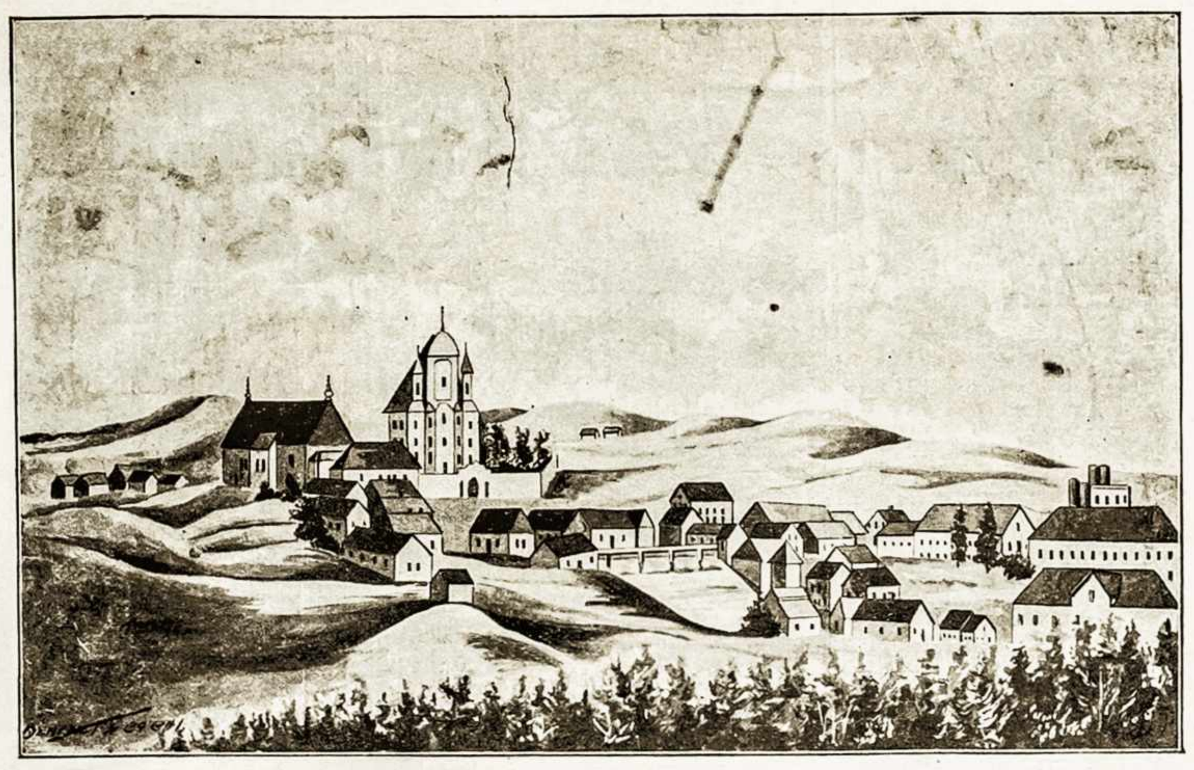

Kražiai. (Isz „Tēvynēs.")

nē deputacija iszsiųsta į Petrapilę, nes jos net neprileido ten, kur ji norējo prieiti. Visa nauda isz to buvo tik ta, kad uždarymas bažnyczios užsivilkino iki 1893 metų. Gegužēs mēnesį tų metų gobernatorius užpeczētijo kliosztoriaus ir kitų bažnytinių namų duris. Už mēnesio po tam parējo žinia, kad caras liepē kliosztoriaus bažnyczią sugriauti.

Žmonēs pasiryžo kaip galint ginti bažnytēlę. Susirinkę minios žmonių apie per du mēnesiu dieną ir naktį neapleido bažnyczios. Liepta buvo kunįgams slapczia iszneszti isz bažnyczios Szv. Sakramentą, bet žmonēs nedaleido.

Ant galo Kauno gubernatorius Klingenberg'is pasiryžo szeip ar taip uždaryti bažnyczią. Paliepē, kad 300 kazokų atjotų į Kražius ant 10 d. Lapkriczio [1893m], pats dar isz vakaro atkako. Nenorēdamas laukti, kol atjos kazokai, pats su visokiais urēdnįkais ir žandarų gauja atējo į bažnyczią. Pertikrįti kunįgų, kuriems Klingenbergis liepē atsiszaukti į susirinkusius, žmonēs pradējo skirstytis isz bažnyczios. Liko tik pas altorių kelios deszimtys verkianczių moterų. Gubernatorius siuntē policiją iszvyti tas moteris isz bažnyczios su nagaikomis. Tie ir pradējo kapoti moteris ir sukruvįtas už rankų arba kojų vilkti laukan isz bažnyczios. Negana to, apsupo iszējusius ant szventoriaus vyrus ir pradējo kapoti juos kancziais ir kardais, kad paženklįti, kurie buvo ten susirinkę, o paskui paduoti juos po sudu. Vyrai pasiprieszino: Iszsitraukę mietus (kuolus) ir statinius tuojaus iszvaikē policiją. Grįžo tada vyrai į bažnyczią. Gubernatorius iszsigandęs pasislēpē ant užlų (viszkų) pas vargonus. Užēję tę žmonēs reikalavo, kad gubernatorius paraszytų protokulą apie tai, kad žvēriszkai policija apsiējo su žmonēmis. Gubernatorius isz baimēs apsiēmē paraszyti, bet raszē labai iszlēto, kad tuom tarpu atjotų kazokai. Suvilkino taip žmonēs, kol atjojo kazokai.

Kada Klingenbergis dagirdo, kad jau kazokai atjojo, kitaip pradējo elgtis.

In bažnyczią prisirinko tuom tarpu dar daugiaus žmonių, nes žinia po aplinkines pasklydo apie visą tą atsitikimą. Gzia Klingenbergis liepē kazokams iszvyti žmones isz bažnyczios ir kapoti juos be jokio pasigailējimo. Kazokams nereikē to du syk pasakyti. Szaudē į žmones, kapojo juos nagaikoms ir kardais. Nuvijo kitus į upę ir ten prigirdē. Daugelį į smert užmuszē.

Nepasikakįdamas tuom, Klingenbergis, kad atsilygįti už nakties baimę, liepē paciliui nuplakti keletą žmonių. Plakē toliai, kol žmogus apalpsta, tik tam tyczia pristatytas daktaras turējo žiurēti, kad nebutų plakamas į smert užmusztas. Paskui buvo daleista kazokams ,,paužti" per tris dienas. Ir ,,užē" tie grynai kazokiszkai! Kiek sumuszē nekaltų žmonių, iszplēszē svetimo turto, kiek sugēdino merginų ir moterų — kas tą suskaitys, juk ,,užē" per kelias dienas....

Sztai ant mųs paveikslēlio matom tą Kražių bažnyczią, kuri taip pagarsējo, kad viso svieto laikraszcziai raszē apie baisų joje atsitikimą. Aplinkui bažnyczia matyt miestelio namai, kur kazokai per kelias dienas ,,užē". Kaip paskui pasirodē, bažnyczioj ir ant szventoriaus buvo kazokų sunkiai sumusztų arba jų arklių sutremptų apiē 30 žmogystų, apie 40 merginų ir moterų kazokų iszgēdįtų — nors gal nē ne visi atsitikimai yra žinomi. Buvo daug žmonių ir į smert' užmusztų.*]

Sztai kokios bažnyczios paveikslą czion matome. Jau patys maskoliai nedrįso jos griauti, ji ir szendien tuszczia stukso. Visas atsitikimas dar nepasibaigē ant to: buvo dar ir prova, tik sudas sudijo ne tuos, kurie buvo tikrai kalti, t.y. ne maskoliszkus urēdinįkus, tik apsudijo visai nekaltus žmones, kitus net gana asztriai nubaudē.

*) Kas nori plaucziaus apie atsitikimus Kražiuose pasiskaityti, gali gauti pas mus sekanczias knįgutes apie tai: „Keletas rasztų apie Kražių atsitikimą", — ,,Kražių skerdynē."— Kankinimas katalikų Lietuvoj ir Kražiuose.

Zinios isz Amerikos.

Darbinįkų nelaimē.

Mieste Newcassle, Pa. griudamas didelis geležies liejinyczios peczius užgriuvo apie 30 darbinįkų, apliedamos kitus sutarpįta geležia. Visi yra apdegįti ir sužeisti, o isz jų apie 6, regis, mirtinai.

Tą paczią dieną betiesiant geležinkelio rēles Carcade Park įsmuko žemē ir užgriuvo kelis darbinįkų, kuriuos visus pasisekē iszimti, bet vieną jų, kurį buvo užgriuvęs 75 pedų storio žemēs sluogsnis, jau iszēmē negyvą.

13os metų užmuszējas.

Pereitą panedēlį prasidējo Washington'e byla (prova) 13-os metų murinuko, kursai susibaręs su savo broliu nuszovē jį isz revolverio. Tą padaręs jaunas žmogžudys buvo pabēgęs, bet paskui pats pasidavē policijai ir su aszaromis pasisakē, kad jis nenorējęs brolio užmuszti, tik szovęs, kad apsiginti.

Kriauczių straikas.

Prie sustraikavusių New-Yorke kriauczių prisidējo dar lietuviszki kriaucziai ir ,,tolynžengiai" kriaucziai, taip kad szendien iszviso straikuoja 23,000.

Vokieczių naujokynas.

Reprezentantai kolionizacijos draugystēs szv. Mykolo užpirko 2470 akrų žemēs netoli nuo Scio, N. Y., kad ten įtaisyti kolioniją ant 140 szeimynų. Minētoje vietoj bus tik vieni vokiszki kolionistai.

Straikas.

Isz Boone, Ia, pranesza, kad 24 Geg. sustraikavo apie 1000 angliakasių ties Milford, Fraser ir Lehigh, užtai kad ten darbinįkams pradējo mokēti po 65 centus už toną iszimtos anglies, vietoj mokēti po 80 c. už persijotas anglis.

Dingo prie darbo.

Mieste Fort Wayne, Ind. bekasdami griovį vandeninēm paipom (rynom) darbinįkai gilumoj szeszių pēdų rado palaidas smiltis ir panērē jose. Tris iszēmē isz tų smilczių jau negyvus, o ketvirtas taipgi vargu pasveiks. Visi paliko szeimynas.

Užbaigtas straikas.

800 audiejų dirbtuvēs Ashley & Bailey, kurie buvo pirma sustraikavę, sugrįžo prie darbo.

Neiszspjauk su tabaku ir nesurukyk savo amžių.

Jeigu nori atsipratyti nuo naudojimo tabako ant visados ir buti drutas, magnetiszkas, pilnas naujo gyvenimo ir pajiegų, gauk **No-To-Bac,** stebuklų darytoją, kuris daro isz ligotų drutus vyrus. Daugumas pasidaro 10 svarų sunkesniais į 10 dienų. Suvirszum 400.000 iszsigydē jau. Pirk **No-To-Bac** nuo savo aptiekoriaus, po gvarancija, jog iszgydys tavę, už **50c.** ir **$1,00.** Knįgutę ir sampelius prisiųsiu už dyką. Adresas: **Sterling Remedy Co., Chicago** arba **New-York.** 243

Skandalas Ispanijos Senate.

Graikai taikosi su turkais.

Austrijos vokiecziai neapkenczia czekų kalbos.

ISPANIJA.

Madrite, per senato sessiją, pakilo skandalas. Liberaliszka partija darodinējo netaktiszką dabartinēs valdžios pasiēlgimą ant Kubos ir su Suvienytom Valstijom. Jenerolas Lius Pando prikaisziojo ministeriams bailumą. Senatorius Canos, profesorius Madrito universiteto, iszniekino ministerį užrubežinių dalykų, kunįgaikisztį Tetuan, už ką tas kirto senatoriui į žandą ir parmuszē ant žemēs. Tą pamatęs senatoriaus sunus pribēgęs kirto ministeriui kumszia į szoną. Ministeris tuojaus pasidavē į dimissiją. Norējo isz to ir duelių kelti, bet sekundantai abiejų pusių iszrado, kad abudu lygiai kalti ir duelius esąs nereikalingas.

GRAIKIJA.

Karē su Turkija dar vis neužsibaigia, tik susitarē tarp savęs paliauti kovęsi per dvi sąvaiti. Apie susilaikymą norējo nuspręsti kitos vieszpatystēs, bet Turkija su Graikija dabar be svetimos paszelpos ketina nesigerįti.

KRETA.

Kada graikų kariumenē sugrįžo nuo Kretos į Graikiją, ant Kretos vēl kilo nesutikimai krikszczionių su musulmonais. Baszibuzukai szaudē į Anglijos ambasadorių Harris'ą ir į prancuzų laivynēs admirolą. Anglijos admirolas nusiuntē pasikēlēliams paliepimą padēti ginklus, nes kitaip jisai verste privers tai padaryti.

AUSTRIJA.

Netik Maskolijoj yra persekiojamos svetimos kalbos, ir Austrijos vokiecziai negeriaus pasielgia su svetimais gaivalais. Tas aiszkiai pasirodē sziomis dienomis, kada ministeris Badeni padavē įneszimą, kad czekų kalba turētų lygiaś tiesas su vokiszka. Matydami vokiecziai, kad to įneszimo nepergalēs, ēmē kone dukti: pirmsēdis apalpo, pasiuntiniai ēmē vartyti stalelius, muszē kalimorius, ēmē nepritinkancziais žodžiais pravardžiuoti savo prieszus ir mētyti į juos knįgomis.

Isz to matyt, kad jei Austrijoj butų absoliutizmas (vienvaldystē), tai ir joje persekiojimas kitų, ne vokiszkų, tautų butų lygiai toks, kaip Maskolijoj.

C a s c a r e t s sudrutina skilvį, inkstus ir žarnas. Niekad neapsilpnina nei skaudulių nepadaro. 10c.

Korespondencijos.

Minersville Pa. d. 25 Geguzio 97 m.

Guodotina Garso Redakcija! Seniai jau palioviau raszęs į lietuviszkus laikraszczius ir plunksna mano gana aprudijo nuo czēso, kad atsisveikinau su „Vienybe Lietuvnįkų," palikdamas savo vietą sziksnosparniams bei pelēdoms. (Szių bjaurių paukszczių taip nekenczių, jog niekad nepavelycziau sav tupti su jais į vieną uolą). Vienok jaigu Guod. Garso redakcija pavelys, iszszveitęs savo surudijusią plunksną mēgįsiu vēla ką palipdyt. Klausymas, ką czia gali raszyt sziuose sunkiuose laikuose? Ot, neturēdamas ką geresnio po ranka, raszysiu tiesiog kroniką isz Minersvillēs.

Kronika, ant kiek asz suprantu yra, tai apraszymas įžymesnių atsitikimų isz kasdieninio gyvenimo. Taigi jaigu Garso skaitytojai žingeidus žinot, kas įžymesnio dabar dedasi pas mumis, tai stacziai atsakau, jog protestai.

Taip, protestai.... Nuo laiko apgarsinimo po laikraszczius ano garsaus protesto, sustatyto vardan lietuviszkų bobelių, gabaus musų protestų raszējo pono Tamo, (tēvo visų Tēvynēs Mylētojų *), protestai pilasi pas mumis kaip isz maiszo.

Nežinau, ką Garso skaitytojai supranta po žodžiu protestas, vienok pas mumis kiekvieną nesusipratimą ar barnį pavienių ypatų ar draugysczių, prieszinykas (jai tik moka raszyt) aprēdo tuojaus į formą protesto ir paleidžia po laikraszczius. Žodžių iszsidirbo pas mumis ligustas paprotys protestuot, kuri gal atsakancziausiai but pavadyt protestomanija.

Užtaigi nesistebēcziau nē biskį, jeigu ateinancziam Vienybēs No. perskaitycziau protestą prieszai tulą bobą, ne laiku iszdavusią ant svieto (pagal nuomonę autoriaus) kudikį, arba prieszai vietinę policiją, traukianczią isz diczēs pasigērusį ,,polenderį" nuo New Castle str. O jau ant tikro galiu spēt, jog tas policijai nepraeis už dyka, jeigu asaboj minēto ,,pollenderio" netyczia pasirodytų ypata tēvo Tamo. Sakau, protesto to susilauksim (jei gyvi busim) neatbutinai, nes ant paskutinio mittingo, laikyto per sanarius Tamo Vaikų Draugystēs nutarē, jog ypata jų gimdytojaus turi but neužkabinama.—

Apie parapijos musų reikalus nēra ką beveik kalbēt, jie užima tiktai labai tolimą vietą ir jeigu paklaustumet paczio mųs parapijos prezidento, kaip jie stovi, visų tikriausiai gautumet atsakymą: lukterk brolau dabar neturiu laiko, nes užimtas protestu prieszai tajį M. S. J., kad jis sprandą nusilaužtų! ir platinimo sicilizmo. Idant szitą paskutinį iszsireiszkimą guodotino musų prezidento galētų „Garso" skaitytojai suprast, turiu duoti sziokį paaiszkinimą. Garsus socijalizmo **) platytojas p. Kucmonas atsilankē andai vēla pas mumis ir pirmiausiai kaip ir priguli, užējo pas savo draugą, o musų prezidentą, kuriam, kaip gandas nesza, paliko visą maiszą savo sicilistiszkų knįgelių. Dabar szits paskutinis užsiima platinimų jų ant naudos tēvynēs ir tēvynainių.

Bet kadangi dēlei kietumo jo kalbos socijalizmo korrifējus nedaug sulygsziol įgijęs turi savo szalinykų tarp Minersvillēs prastų žmonelių, mųs prezidentas jeigu norēs visą tą maiszą „knįgų" paleisti į svietą, turēs prisidējęs jų krepszius traukti į aplinkines lietuviszkas kolionijas. Neabejoju, jog tai parsieis jam lengviaus, negu užsiēmimas parapijos reikalais taip sunkiose aplinkybēse.—

Baigdamas savo kroniką szios dienos turiu dar už reikalą apreiksztį „Garso" skaitytojams vieną gana svarbę (bent dēl mųs) žinią, minētinai, jog musų parapija nusprendē pirmiaus nupirktus po bažnyczia lotus iszleisti ant lioterijos. Tikisi, jog tokių budu ne tikt atgaus sudētus savo pinįgus, bet dar uždirbsę szmotelį, o pinįgēliai dabar taip mums reikalingi....

Vietinis.

*) Nuo sziol turēs jam but suteiktas titulas taipogi tēvo visų protestantų.

**) Pas mus abelnai žinomas po vardu sicilizmo.

Atsakymas „Vienybei."

Vienybēs No. 19 patilpo mano straipsnis· „Bergždi mųs užmanymai," bet taip bjauriai sudarkytas, kad priverstas esu atsiszaukt per kitą laikrasztį, už „Vienybēs" veidmainystę.

Nes kada paēmęs perskaicziau, o radau tik sziupinį padaryta, tai meczian į kampą, kad vielik visai nē nematyt, jog „literaturos, mokslo ir polytikos," laikrasztis taip nelitaratiszkai daro! Nes man ding visur yra priimami rasztai teisingi, ir kiekvienam galima nurodyt klaidas, iszkritikavojant jas, o nedaryt taip, kaip su mano straipsniu padarēt. Sutaisē net perkeisdami tulus žodžius ant savo naudos, o tiesą rodanczius visai paliko užpakalij! Tai tas visai nemandagu.... ir sau tik gēdą užsipelnē laikrasztis, bei jo redaktorius, talpįdamas vien tik dēl pažeminimo kunįgijos, o kitą pusę visai iszimdamas, rasi po savo skraiste norēdamas paslēpti tulų ypatų netikusius darbus, ir straipsnius, k. tai, „P a ž y s t a m o T r u p i n ē l i o" „Musų norai." Po szventai teisybei, tikrai reikējo pakurt kakalį tuo jo piesziniu, arba sunaudot kitoj reikalingesnēj vietoj, ne talpįt į laikrasztį, bet ne palaikyt visą jo darbą, kad tik jis vienas raszo per įkvēpimą dvasios, užtai negalima kritikavot jo raszto! Ar ne juokai isz tokių literatų!

Tai jeigu randi taip bjauriai sudarkytą savo straipsnį, tokia neapykanta paima, jog turi mesti szalin. O ką turi daryt mųs doroji kunįgija, radus gerbtino P a ž y s t a m o T r u p i n ē l i o tokį straipsnį sustatytą. Tikrai turi mest į szalį nē neskaiczius visą laikrasztį, nes ir geriausius darbinįkus ant tēvynēs dirvos, taip pažemina.....

O tą jo bliedingumą, atsiszaukus per laikrasztį, kad atitaisytų, visai paslēpē, vien tik talpina, kas jam tinkama, o raszējo straipsnį palieka taip netikusį ir bejokios taktikos, kad lygiai taip iszrodo, kaip kad kriauczius sukirptų kelines, o kurpius atejęs perkirptų ant kurpių. Na ir kaip tada iszrodytų? Tikrai neiszrodytų kitaip, kaip tik paimt ir mest į mēszlyną! Taip iszrodo ir toks, kito ranka perdirbtas straipsnis ant svetimo kurpalio, jokios vertēs neturi, kaip tik mest į mēszlyną.... Ir daug naudingiau but buvę visai netalpįt, nē kaip tokį jcvalą padaryt!

Nes asz buczia radęs vietą kitam laikrasztij visą patalpįt, be vienpusiszko perkeitimo. O szeip neacziu „Vienybei" už patalpinimą, tik isztariu papeiką už sudarkymą.

Su guodone
Uzmanymus atjaucziantis.

Kad papuczkai tavę kankina ir nesmagu darosi, valgyk C a s c a r e t s katariszkas cukerkas, isz ties pasveiksi, 10c., 25c.

The Lithuanian Weekly

"Garsas Amerikos Lietuviu"

THE VOICE OF AMERICAS, LITHUANIANS

PUBLISHED EVERY SATURDAY

— BY —

"Garsas Publishing Co"

— AT —

119 E. CENTRE STR.

Shenandoah, Pa.

&

1012 Carson Str. S. S.

Pittsburgh, Pa.

Translating & job work in english, lithuanian and polish languages done at reasonable prices.

"Garsas Amerikos Lietuviu"

Iszeina kas subata

119 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Kasztuoja

Ant visų metų..... 1 dol. ir 20 c.
,, pusės metų..... 60c.
,, 3 mėnesių..... 30c.

Shenandoah'e skaitytojai gali gauti GARSA užsimokėdami po 10c. kas mėnuo.

In užmarę su pristatymu iki Maskolių ubežlui..... 5 markės.

Pinigus reikia siųsti registravotoje gromatoje arba per ,,money order". Siunciant nedauglaus kaip 60c., galima prisiųsti pacztavoms markėms

Korespondencijos, visoki rankraszcziai ir pinigai turi buti siuncziami ant szio antraszo:

Garsas Publishing Co.
Shenandoah, Pa.

Siunciant rasztus isz Europos galima adėti antraszą:

REV. A. M. MILUKAS,
SHENANDOAH, PA.

Entered as second class mail matter at the Post-Office at Shenandoah, Pa.

GARSO FONDAS del Emigrantu Namo.

Paaukavo:

Garso Redakcija	**$25.00.**
K. L.	$0,25.
Antanas B.	$0,75.
Jurgis Jaskeviczia	$1.00.
Jonas Montvilla	1.00.
V. Stagaras	1.00.
Kun. A. Burba	**$50.00**
V. D. Chmieliauckas	**$5,00.**
Mahanoy Plane, ,,Susiv." kuop.	**$10.00.**
Chas. Pawell——	0.46.
M. Masolas	**$5,00.**
R. Brazinskas	0.50
Tamas Križinauckas	1,00
Iszviso	$100,96.
Lietuvių aukos	$360,44
,,Lietuva" surinko..	$62.00.
Iszviso ant Em. N...	$523,40

Nereikia nė daug prisižiurinėti, kad užtėmyt, jog tarp lietuviszkų laikraszczių nėra sutarimo ir vienybės, nėra abelno siekio, prie kurio visi iszvien eitų. Amerikos lietuviszki laikraszcziai tai, nelyginant, koki turtingi o neapszviesti burai, kurie didžiuojasi savo menka ,,didybe," niekįdami kitus sav lygius arba ir vertesnius. Susidėjus iszvien varyti kokį tikrai lietuvystei naudingą ir reikalingą dalyką mųs laikraszcziai niekad nesutaria. Jei ir kas naudingiausio bus užmanyta, bet jei tas užmanymas paeis nuo laikraszczio kitos pakraipos, tai kiti laikraszcziai nepritars, nors užmanymas nieko abelno su pakraipa laikraszczio neturi. Užmanymui pritars tik laikraszcziai tos paczios pakraipos, kokiam užmanymas pasirodė. Tegul tas pats užmanymas butų pasirodęs kitos pakraipos laikrasztije, tad visi tie laikraszcziai, kurie dabar tyli, butų iszpaskutinų jį rėmę, bet už tai tie, kurie dabar jį remia, tada tylėtų.

Dėlko pas mus taip yra?

Dėlko pas mus reikalus partijos stato augszcziaus už abelnus visos tautos reikalus? Kad didžiuma Amerikos lietuvių yra pasinėrę tamsybėj, rodos niekas neužgins, kas turi susirėmimą su lietuviais. Tai dėlko – gi lietuviszki laikraszcziai, vietoj suteikti žmonėms abelną apszvietimą, stengiasi tik įkalti savo pažiuras? Kas do nauda isz tamsaus žmogaus, kuris nesupranta priderincziai jam įsznekėtų teorijų ir taip jas baisiai savotiszkai iszkraipo, kad net pacziam jo įkalbėtojui baisu į jas pažiurėti? Ar ne geriaus butų stengtis duot žmonėms bepusiszką apszvietimą ir tik tada duot jiems iszsirinkti kokią jie panorės pakraipa, kada jie patys supras, ką daro?

Ar ne priderėtų apie tai pasimislyti?

Laiszkas isz Senapilės į Garso skaitytojus.

Guodotini Skaitytojai! po kelių metų isztrėmimo vėlei daleista man rastis savo Tėvynėj.

Starapolė arba Senapilė, dar urėdiszkai raszoma Marijampolė galima pavadįt lopsziu lietuviszko atsibudimo, nes ji daugel iszauklėjo prakilnių tėvynainių, triusianczių dėl labo nuvargįtos motinos.

Ant pirmutinio akies užmetimo miestas maž ką persimainė, tik seni budinkai labjaus pasenėjo, naujų keletas pribuvo, prie gatvių ir soduose medžiai gerokai subujojo.

Gyvenimk socijaliszkam diktokai persikeitė ant pikto. Nes patėmijau, kad mųs szventoj Tėvynėj priviso vagių, plėszikų, bedievių, girtuoklių ir maskoliszkų sznipukų, dirbanczių ant Lietuvos prażudymo. Turbut isz jų mylistos paskutiniame laike buvo atliktos kelios kratos pas prakilnesnius tėvynainius, su mažesnėms ir didesnėms pasekmėms.

Kariumenė, kurios neiszpasakyta daugybė talpinasi už miesto ant Deguczių ir Kvietiszkių einant, neapsakytą blėdį atnesza mųs Tėvynei – padidina skaitlių visokių isztvirkėlių.

Maskoliszkas, mums blėdingas, gaivalos taip užterszė krasztą, jog ant gatvių, da kas arsziau – szeimyniszkam gyvenime iszgirsi vien maskoliszką kalbą, maskoliszką budą regėsi, net oras maskolių pagadįtas – visa aplinkinė degutu paszvinkus.

O Lietuva – tėvyne, ve, ko sulaukei!

Pavertė tavę į maskoliszką ,,kraina"!

Ant kertės Didėsės ir bažnytinės gatvių (ulyczių) radau tą paczią restauraciją, murinę, ant dvejų užlų. Tenais tai visokio raugo intelligentai renkasi ant pusryczių, pietų ir visokių libacijų. Tenais ir asz užėjau pasidrutįt. Svetainės savinįkas, su dideliu pilvu vokietys, parodė man vietą, kurią skubiai užėmiau. Belankydamas svetainę ir asz susipažinau su jos svecziais: girtuokliais, bedieviais ir kitais mokįtais vyrais, kurių eilėj randame inžinierius, daktarus, apicierius, profesorius ir kitus. Akyviausiu isz visų, geriaus sakant originalu, buvo daktaras, pas savuosius vadįtas p. Tadas F., – miesczionys ir kaimiecziai vadįdavo jį daktaras Beduszis *), žydai -- p. Bezduszis.

Beduszis, arba poniszkai p. Tadas F. kaipo gydytojas yra temaž garsus, szaukia jį prie ligonių, kada nebudavo po ranka kito gydytojo -- arba kada geisdavo mirties ligonio, tame interesavoti galėdavo kviesti ant tikrosios. Kaip daugelis sumiszproczių dabartiniuose laikuose, taip ir anas daktaras garsus yra isz savo ypatingų teorijų, mokslainėse žinomų po vardu ,,komunizmas." Daktaras Beduszis karsztai iszpažįsta social – demokratizmą ir savo pažiuras stengiasi įczierpyti į szirdis vargstanczių luomų. ,,Savasties nėra ant svieto" – mokina jisai. Viskas priguli dirbantiems. Jeigu tu neturi, sako, o jis turi daug, – jis neteisingai tą daugelį apglėbęs laiko, todėl eik, paimk, jeigu priesžįsis, parsimetęs nuplėszk arba gerai pavogk! Viskas turi buti ant svieto lygiai padalįta!

Taip tas daktaras garsina savo mokslą.

Vieną kartą daktaras beduszis grįžo namo nuo ligonio. Vėžino jį kaimietis, pasikinkęs porą lusznelių. Užlipę ant kalnelio, jiedu patėmijo poną, atpyszkantį karietoje, kurią traukia keturi bėriai. Karieta greitai praszvilpė pro kaimiecziо vežimą, net vėjas daktaro ausise suszvilpė. Turbut ponо beriai jam patiko, kad staiga kaimiecziо užklausė: ,,Ar patinka tav tie arkliai?"

— Kurgi ne, pons daktare, dailus!

— Kodėl tu tokių neturi?

— At, asz prastas žmogus, kur man!

— Tav tie arkliai geriau priguli, tu dirbi – traukė daktaras: -- o tas ponas dykauja ir jųs prakaitu puosziasi – eik szią nakt, paimk tuos arklius!

— Ale kurgi, daktare, kiba asz duszios neturėcziau! – atsakė kaimietis.

— Ar da tu taip paikas – suriko daktaras: – jog tu į kokią duszią tiki!

— Tai kaipgi? pons daktare, jug kožnas žmogus turi duszią -- krapsztosi pakauszį kaimietis.

— Ar pons daktaras, norėcziau paklausti, duszios neturi?

— Žmogau, ar tu durnaropių užsiėdei, ar sapnuoji! Asz, kursai tiek mokslo iszėjau, tiek knįgų skaicziau, tikėcziau da į tokius iszmislus, kunigų nukaltus dėl apkvaitinimo žmonių.

— Asz, kursai tiek žmonių pjauscziau, revidavojau, niekur nei vietos neradau, kur duszia butų galėjus prisilaikyti, iszmislas ta duszia – rėkė vis smarkyn ir smarkyn daktaras: – Žmogus numirė, ir viskas pasibaigė!

— Daktaras kiba nė Dievo nebijai – žadina kaimietis.

— O kas matė tą Dievą, ko nėra, to nebijau.

— Szią nakt paimk tuos arklius — mirktelėjo į kaimietį. *Sakalas.*

— (Pabaiga bus.) —

*) Nuo žodžių ,,be duszios," nes jis žmonėms kaldavo, kur sugavęs, tuos žodžius ,,tu be duszios." Žydai poniszkiau isztardavo ,,Bezduszis."

Tiesos žodžiai.

Kas bijosi Dievo, – guodoja savo gimdytojus, tarnaus tiems, kurie ji pagimdė. — O, kaip piktą vardą įgyja tas, kuris apleidžia tėvą, o prakeiktas nuo Dievo, kursai erzina motiną. — Akį, kuri tycziojasi isz tėvo, ir kuri niekina savo motiną, tegul iszkapoja varnai, ir tegul ją iszėda vanagucziai. — Palaiminimas tėvo sudrutina vaiku namus, o prakeikimas motinos iszgriauja pamatus.

Kožnas taip sako.

Cascarets katariszkos cukerkos, dyviniausias iszradimas szio amžiaus, yra gardžios ir paleagvinanczios skanumą, daro labai gerą įtekmę ant inkstų, abelnai vidurių, perczystija žmogaus kraują, panaikina perszalimą, iszgydo galvos skaudėjimą, karsztligę ir užkietėjimą vidurių. Nusipirk baksuką **C.K.C.** ir pamėgink jas sziądien: **10. 15. 50** centų, visų aptiekorių gvarantuojama. 240

Bagocziaus pelnas.

Bagocziausias szios szalies žmogus John D. Rockefeller, vertas yra in $244.000.000. Pelno turėjo per devynis mėnesius $55.000.000., priesz tai į tris mėnesius jo uždarbys buvo $20.000.000. John D. Rockefeller turi įėjimo $1,500,000, per mėnesį laiko, arba $50.000 per dieną, ar $2.083 per valandą, ar $34.50 į minutą, ar 57 c. į sekundą, dieną ar naktį, szokioms ir szventoms dienoms. John D. Rockefelleris miega 8½ valandas: kožną vakarą eina gult ant 10,30 valandos, o kelia iszryto ant 7 val., kožną rytą, kada atsikelia, tai jau ant $17,705 bagotesnis, nė kaip buvo eidamas ant atsilsio. Jis sėda valgyt isz ryto ant 8 valandos, kada kelia isz užstalės į pusę valandos, jau turtingesnis yra ant $1,041,50. Nedėldienį eina į bažnyczią ant dviejų valandų; kada sugrįžta namo isz bažnyczios, tai jau turtingesnis yra ant $4,166.

Jo naktinė zabova vakare yra smuikas (skripka). Kiekvieną vakarą, kada jis padėda smuiką, tai jau ant $50,000 yra turtingesnis, nei buvo jį imdamas. Tai matot, broliai, kokių yra turczių ant szios pasaulės, jog kiekviena valanda, ar miega, ar valgo, ar ką kitą veikia, nesza jiems pelną, o vienok pareis valanda, jog turės palikt tą turtą ir drauge su vargdieniu liks užberti žeme, ir jo gėrybės liks, nieko su savim nenusinesz ant ano svieto.

P. N.

Iszėjo isz spaudos GARSO spaustuvėj nauja knįga ,,**Kristijono Donelaiczio rasztai.**" Prekė jos 40c., o už apdarytą 55c.

Banka Bischoffo

uždėta 1848 mete

name Staats—Zeitung, prie užvažiavimo ant Brooklyno tilto, prieszai City Ha New-Yorke

—o—

Siunczіame pinįgus į visas dalis svieto pigei, saugei ir greitai.

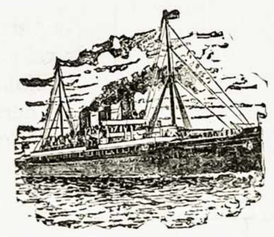

Laivas druczіauses.

Iszduodame Szipkortes (laivakortes) ant greicziausių garlaivių į krajų vąžiuojantiems ir **iszsiunczіame szipkortes dėl atvažiavimo isz krajaus į Amerika,**

Bankoje savo visados laikome daugybe pinigu del iszmainymo, kaip tai:

Maskolijos **rublių,** Vokietijos **markių,** Austrijos **guldenų** etc

Dėlei artesnės žinios raszyk į

Bischoffs Banking House

2 Centre str. (Staats-Zeitung Building, New-York.

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 adynai.

Geležinkelis Lehigh - Valley.

Prasidejo nuo 15 Lapkriczio 1890 m.

Treinai iszeina isz Shenadorio į Penn Haven Junction, Mauch Chunk, Lehighton, Slatington, White Hall, Catasauqua, Allentown, Bethlehem, Easton ir Weatherly 6.03, 7.38, 9.14, ryta; 12.58 3.53, 6.00 po pietu.

In New York ir Philadelphia 6.03, 7.38 9.14 ryta; 12.58, 3.53 po piet.

In Quakake, Switchback, Gerhards ir Hudsondale 3.53 po piet.

In Wilkes Barre, White Haven, Pittston, Laceyville, Tovanda, Sayre, Waverly ir Elmira 6.03, 9.14 ryta; 3.53, 6 00 po piet.

In Rochester, Buffalo, Niagara Falls ir in Westus 9.14 ryta; 6.00 po piet.

In Belvidere, Delavare, Water Gap ir Stroudsburg 6.03 ryta; 3.53 po piet.

In Lambertville ir Trenton 9.14 ryta.

In Tukhannock 6.03, 9.14 ryta; 3.53 po piet.

In Ithaca ir Geneva 6.03, 9.14 ryta 5.53, 6.00 po piet.

In Auburn 9.14 ryta; 3.53, 6.00 po piet

In Jeanesville, Leviston ir Beaver Meadow 7.38 ryta; 12.58, 3.53 po piet.

In Stockton ir Lumber Yard 6.03, 7.38, 9.14 ryta; 12.58, 3.53, 6.00, 8.42 po piet,

In Mc'Adoo, Audenried ir Hazleton 6.03, 7.38, 9.14 ryta; 12.58, 3 53, 6.00 ir 8.42 po piet.

In Scranton 6.03, 9.14 ryta; 3.53 ir 6.00 po piet.

In Hazleboork, Jeddo, Drifton ir Freeland 6.03, 7.38, 9.14 ryta; 12 58, 3.53 po pietu.

In Ashland, Girardville ir Lost Creek 6.15, 7.30, 9.10, 11.10 ryta 1.50, 4.10 6.50, 9.15 po pietu.

In Raven Run, Centralia Mt-Carmel ir Shamokin 9.02, 11.05 ryta; 1 46 4 07, 6.46, 9.12 po pietu.

In Park Place, Mahanoy City, Delano 5.45, 6.03, 7.38, 9.14 ryta; 12.58, 353, 6.0 8.42, 11.13 po pietu.

In Yeatesville 5.45, 7.38, 9.14 ryta 3.53, 6.00, 11.13 po pietu.

Treinai iszeina.

Isz Shamokin 5.15, 8.20, 12.10 isz ryto, 3.00, 5 1o 7.50 po pietu ir ateina in Szenadori ant 6.03, 9.1e ryte, 12.58, 3.53, 6.00, ir 8.42 po pietu

Iszeina isz Szenadorio į Pottsville, 6.03, 7.38 9.05, 11.05, isz ryto; 12.58, 3.05, 4.15, 6.00 8.42 po pietu.

Iszeina isz Pottsville į Szenadori 6.00, 7.45 10.15, 12.05 ryte, 12.35, 3.00, 5.15, 5.40, 7.15, 10.20 po pietu.

Iszeina isz Szenadorio į Hazleton, 6.03, 7.38 9.14, ryte, 12.58, 3.53, 6.00, 8.42 po pietu.

Iszeina isz Hazleton į Szenadori, 7.35, 10.05 12.52 ryte, 3.05, 5.57, 7.56 po pietu.

NEDELINIS TREINAS.

Iszeina in Raven Run, Centralia Mount Carmel ir Shamokin 9.57 ryto 1.49 ir 7.21 po pietu, ateina in Shamokin ant 10.55 ryta ir 2.47, 8.19 po piet.

Iszeina isz Shamokin in Shenadori 8.15 11.55 ryta ir 5.35 po pietu, ir ateina in Shenadori ant 9.10 ryta ir 12.50, 6,31 po pietu.

Iszeina in Ashland, Girardville ir Lost Creek, 7.53 ryta 11.40 po pietu.

In Hazleton, Black Creek Junction Penn Haven Juction, Mauch Chunk Allentown, Bethlehem, Easton ir New York, 9.10, ryta 12.50, po pietu.

In Philadelphia 12.50, po pietu.

In Yatesville, Park Place, Mahanoy City ir Delano, 9.10, 12.50 ryta; 6.03 6.31 po pietu,

Iszeina isz Hazleton in Szenadori 9.00 ryta 12.52, 6.24 po pietu.

Isz Szenadorio in Pottsville 6,00, 9,10 9.40, ryte 3.05, po pietu.

Isz Pottsville in Szenadori 8.45, 10.40 ryte; 12.35, 5.15, 6.10 po pietu.

ROLLIN H. WILBUR generalnas superintendentas South Bethlehem, Pa

CHAS S. LEE, gen. agentas
Philadelpdia, Pa.

A. W NONNEMACHER, Asst G. P A
South Bethlehem, Pa

GARSO Spaustuve

Kuopuikiausia ir už pigią prekę [czienią] iszpildo visokius drukoriszkus darbus.

Jei netiki, tai ateik isztirti pats.

GARSO spaustuvėje pigiausia gali nusipirkti visokių knįgų — dvasiszkų ir svietiszkų — smagių ir nandingų pasiskaitimų. Prisiųsk už 2 c. marke, tai gausi kataliogą už dyka. Raszant padėkit adresą tokį:

Garsas Publishing Co., Shenandoah, Pa.

Paskutines miszios.

Versta isz lenkiszko.

— (Tąsa.) —

Kun. dżekonas, labai iszbalęs, pasikėlė isz spaviedyczios ir pasiskubino priesz tuos ponus. Pulkavedys su piktumu, isztraukęs dziegorėlį isz kiszeniaus, pakiszo jam po akių.

— Miszios prisakytos buvo ant devintos — sumurmėjo, – už pavėlinimą tamista atsakysi! Ir už susirinkimą žmonių taipgi! O meldžiau nužemįtai, negarsįkit, neapsakinėkit....

Vargszas dżekonas stovėjo kaip ant žarijų.

— Szitai, pons pulkavedi, asz niekuom nekaltas: nesakiau nei vienai duszlai, o kad kun. Vincentas pasivėlino... Priminiau jam..... Szitai tiek žmoniu į spaviednį..... Iszleisti nenori.....

— Iszleisti nenori? Pasiprieszinimas, buntas? Asz czia tuo savo kareivius.....

— Szitai ne, tegul jus Dievas sergsti, pertraukė, da labjau persigandęs dżekonas — ne, tik iszsispaviedot nori, o kunigų nėra.... Pon, pulkavedy, nepavelijei, nors ir gana meldžiau....

— Aha, Aha! suprantu: kad da didesnę iszkilmę padaryt, da didesnį skandalą! Negana to, kas yra! O visam tam tamista kaltas. Kam reikėjo sėsti į spaviedneczią! Ar asz dėlei to tamistą paszaukiau? Inventorių suraszyt, kas įųs — atsiimti, baznyczią užpeczėtyt, tai tamistos dalykai, o ne iszkilmes daryti! Bet jums tik demonstrancijos galvoje, cha, cha! žinau asz jus visus!

Pulkavedys karsztavosi vis labyn ir labyn, krimsdamas usą, kaip ylą smailą. Kapitonas piktai szypsojosi, linguodamas galva ant patvirtinimo. Virszinįkas stovėjo sztyvas ir nuobodus. Kun. dżekonas pabalęs isz baimės.

Idant sausai iszeiti isz nemalonaus padėjimo, tarė: — einu pas kun. Vincentą, kad eitų su misziomis.

— Veliju tamistai tuojaus tą padaryti, smarkiai atsiliepė susiraukęs pulkavedys, vis žiurėdamas į laikrodėlį: – jagu už bertainio adynos miszios neprasidės, paliepsiu savo kareiviams bažnyczią isztusztįt ir kaip stovi uždaryti.

Kun. dżekonas nelaukė antro paliepimo. Nusigrudo per žmones prie antros spaviedneczios, apie kurią kaip siena žmonės stovėjo.

— Tėve, greicziau eikie su misziomis, kitaip bus painios! — suszuko stacziai, kvėpuodamas ir traukdamas ora.

Senelis palengva baltą galvą atkreipė nuo langelio.

— Ar neatbutinai jau iszpuola taip greit,

— prabilo tokiu neskambancziu balsu. — Tie vargszai taip meldžia, verkia szitai....

— Tas kartas paskutinis!....

Tėve, pasiskubįk! Pulkavedys duksta. Grumoje, kad bažnyczią užpeczėtys, kad ir liks Szvencziausias Sakramentas, kaip aure padarė Buiske.

Senelis spaviednyczioj greit atsistojo ir drebėdamas, grudosi per žmonių sieną prie dżekono, grudosi per žmones laikanczius jį su verksmu ir dusavimais, kad iszspaviedotų:

— Manę da vieną, asz deszimts mylių atėjau.

— Asz czia krikszytas, czia prie pirmos komunijos ėjau.

— Mes czia szlubą ėmėme, ant tų kapinių mislijom galvas padėti.

Visi raudojo. Rankas senelio laiste aszaromis. Kiti bucziavo krasztą jo suknios.

Jis žengė kaip ligonis svyruodamas ir nieko nematydamas. Isz akių jo aszaros ritosi per susiraukusį veidą.

Dżekonas prisiartino ir padavė savo petį.

— Stiprybės, tėve, stiprybės -- kalbėjo. – Valia Dievo.

— Pripažįstu ją ir garbinu, — atsakė senelis: -- bet sunku. Žinot patys — visą gyvenimą czia perleidau. Iki buvau mųs klosztoriuj, czia manę siųsdavo visad, paskui czia apsigyvenau, kaipo spaviedninkas; o kada mųs klosztorių uždarė, likau czia vienas ir rengiausi czia numirti..... Sztai jau 40 metų, kaip czia esiu.

[Viską tą pats dżekonas mums papasakojo, kada mus ant isztrėmimo atlankė. Ir rodėsi mums, jogei priesz savę matėme tą brangų, pakajingą paveikslą kun. Vincento, kursai jau tąsyk buvo atsisveikinęs su szia aszarų pakalne.]

Mes tuom tarpu buvome ant maldos chore, kurio grotos tuokart tik dėlei tų miszių paskutinių nebuvo užleistos. Pora mųs pundelių, parengtų ant kelionės, buvo ant vežimėlio. O mes susirinkusios senose sėdynėse, kurias ant visada turėjome apleisti, meldėmės, meldėmės..... Nuo tiek metų pirmą kartą buvome visos be iszėmimo. Kresėje motina Eustachija, apglamžyta paduszkomis, su akimis užmerktomis, iszrodė kaip numirus. Isz jos vaszko — veido, rodėsi, paskutinė proszvaista gyvasties iszlėkė.

Tik iszdžiuvusios rankos, mėlsvų gyslų tinklu apsiaustos, varstė karts nuo karto rażancziaus poterukus.

Kresėje atneszė taipgi ir motiną Saleziją. Sesuo Agnieszka užėmė savą vietą visiszkaj rami: nesijuokė, neklajojo, — tik ženklą kryžiaus szv. kas kart darė, bereikalo.

Sykiu atkalbėjome maldas prieszpietines ir miszparus, o tai dėlei kelionės, laike kurios galėjo užeiti periszkada. Laukėme miszių. P. Pulkavedys uždraudė vargonuot, giedot, varpuot ir szviesos, apart dvieju žvakių.

Buvome paklusnios. Dvi žvakės todėl nuo ryto degė ant didžiojo altoriaus. Nuo viszku, vargonu pats pulkavedys prie savęs turėjo raktus. Varpai todėl tylėjo. Ir ant syk atsiliepė vienas prie zokristijos, tykus. Drebantys, nusilpnėjęs, sulinkęs szliauže prie altoriaus kun. Vincentas. Dżekonas prilaikė jį.

Mųs bažnyczia taip maža — nuo zokristijos iki altoriui pora žingsnių. Iszrodė, jog senelis jų nepereis. Stovėjo, slankiojo, ilsėjos, vėl žengė — rankas isztiesė priesz savę, tarsi kelio arba paramos jeszkodamas. Pirma jo ėjo du seneliai pražilę, susirietę, maž jaunesni už jį. Vienas su balta iki juostai barzda nesza misziolą. Szitai labjau guodojami ir senįausi ukinįkai. Jie tuokart prie paskutinių miszių tarnavo už ministrantus. Jie jau nesibijo kompromitacijos.

Vienas ilgas atsidusėjimas perbėgo per bažnyczią, isz tukstanczių krutinių iszsiveržė sunkus vajtojimas.

Miszios prasidėjo.

Mes ant valandėlės akis nuleidome žemyn.

Veidus valionais užsidengėme, palenkėme juos prie lomkų atramų, malszydamos gaikszejimą, slėpdamos aszaras.

Juk tai paskutinės miszios....

Kadagi po valandėlei akis pakėliau, man pasirodė, jog esu sapne. Bažnyczia szvietė visa szviesa. Visi žirandoliai trijuose bažnyczios skyriuose, liktoriukai ant sienų, žvakės ant altorių, žodžiu, kas galima buvo užžibįt, dėgė, kaip ant procesijos laike Devintinių...

Kasgi tai atsitiko? Ar-gi kas praszalino uždraudimą apszvieti didįjį altorių? Ar susikalbėjo keli smarkesni? Kas pirmą žvakę uždegė? Dovanai jieszkotume, nieks, užtiesą, nepasigirs. Gana, jog per vieną minutą visa bažnyczia nuszvito aiszkia szviesa, nežinoma ranka padegta.

Vien ant didžiojo altoriaus, prie kurio riogsojo apicieriai ir kareiviai, spinksojo dvi žvakutės. Pulkavedys, atsisukęs, pažiurėjo bažnyczios link, ir pažaliavo visas, garsiai užkriokė, kramtydamas ylinį usą ir traukydamas laikrodėlio szniurelį.

Ilgiau nepaisėme jo.

Akys mųs bėgiojo po bažnyczią, bažnyczią taip dėlei mųs mielą, veik tokioj stebuklingoj szviesoj!

Prie didžiojo altoriaus kun. Vincentas tuokart laikė szv. miszias.

IV.

Labai iszpalengvo laikė jas. Matomai milinosi, klaidžiojo ir iszpradžios skaitė.

In misziolą vis žiurėjo, nes atmintis turbut jam atsakancziai netarnavo ir skaityt sunku buvo — akis drebanczia ranka kas karts krapsztė. Kun. dżekonas szale stovėjo, lapus vertė, drebanczias rankas prilaikė, žodžius dievmaldystės sznabždėjo. Kas kart senelis palengviau szv. žodžius tarė.

O, mes tą gerai supratome! Mes gerai numanėme dėlei ko jam taip sunku buvo tas paskutinias miszias užbaigt, dėlei ko jam užbaiga ,,Ite missa est" taip baisi!

Sztai pakylėjimas. Balta kun. galva palinko prie altoriaus, varpelis tyliai skamba.

Minios, susispaudusios bažnyczioj, sujudėjo kaip vėjo supamos vilnys ir linksta priesz Visagalintį Vieszpatį.

Drebanti, sudžiuvę senelio delnai kyla augsztyn. Juose Hostija szv. — Kunas Kristaus. Ir vėl varpelis suskambėjo. Isz tukstanczių krutinės iszsiveržė pailgas, tylus szauksmas:

— O Jėzau, Jėzau, Jėzau!....

Szitai ant szito altoriaus esi, ant kurio nuo keturių szimtų metų kožną dieną nužengdavai — nuo kurio taip ilgus metus, tiek tukstancziams dalinai mylistas savo ir palaiminimus, szviesą ir iszganymą.... Sztai esi — esi paskutinį kartą!

Da valanda ir paliausi czia vieszpatavęs ir atsitrauksi pavarytas, ir daugiau tav nebus czia valia sugrįžti, taip kaip Tavo tar nams....

—— (Toliaus bus) ——

DEVONISZKIU KRYŽIUS.

Szale vieszkelio, tesiancziosi nuo Kalvarijos ant Vilkaviszkio (Suv. gub.) arti Suduonios kokiam szesztam viorste nuo Kalvarijos, stovi kryžius, nuo kaimo – „Dėvoniszkių kryžium" pramįtas. Pirmą syk pamaczius, nuduoda kad tai senovės kapinaitės: nedidelis, ketur kampis plotas, lentomis aptvertas, pakraszcziais senais medžiais apžėlęs, o ant paties vidurio matyt senas, nes jau prie aržuolinės szatros szerdekszuykais privarytas, bet naujai ir puikiai apdabįtas vidutinio aukszczio kryžius, matyt, statytas 1852m., nes szitas numeris ant kryžiaus iszpjautas. Svietas tą kryžių per stebuklingą laiko ir atlankydami, labjausiai per Sekmines, deda apieras, meldžiasi ir geria isz szaltinuko netoli kryžiaus vandenį, arba plauja opas, laukdami nuo Dievo stebuklingo išzgydymo. Tas kryžius priguli Bartinįkų parapijai. Bažnyczios archive galima rasti officialiszkus dokumentus, taip dvasiszkos, kaip ir svietiszkos valdžios raszytus, tarp kurių svarbiausią vietą užima tardymas stebuklingumo Dėvoniszkių kryžiaus, vestas, valdžiai liepiant, Alvito džekono kunigo Schroetter'io su pagelba kn. Jievarausko, Pajevonio prabaszcziaus 1827m.

Tave, miels skaitytojau, malonėcziau arcziaus supažįdįt taip su kryžium, kaip ir su rasztais.

Kryžiaus atsiradimas (padavimas.)

Jurgiui Bendaravycziui, Kalvarijos Santaikos sudo voznui (szaukoliui) kelis atvejus prisisapnavo, esąs pas žydą skrynioj peveikslas, idant eitų, iszpirktų ir pastatęs Dėvoniszkių sodžiaus dauboje kryžių, užkabįtų, tai busęs didele pagelba. Paklausė B. sapno, atrado pas žydą Panelės Szvencziausios abrozą ir, kaip buvo per sapną įsakyta, pastatęs dauboje, gale savo brolio szniuro, netoli Suduonios tilto, kryžių užkabino apaczioj mukelės tą peveikslėlį. Tankiai paskui Jurgis B. atsilankydavo pas minėtą kryžių, atsiveždavo pyragaiczių ir kitokių smagurėlių, su kuriais viliodavo kaimo vaikus pas naująjį kryžių. Ten liepdavo vaikams pasimelsti (pas kryžių) ir apsiprausti, arba atsigerti isz szaltinuko palei kryžių. Netrukus motinos užtėmijo, kad vaikai, kurie pirma sirgo, greit visi pasveiko. Pradėjo žmonės ir isz toliaus gabenti serganczius vaikus ir suaugusius ligonius. Datirdami žmonelės stebuklingų nugydymų, kartais n'iszgydomų opų, greitai žinią isznesziojo po svietą. Trims sukakus metams, kryžius buvo žinomas netik Suvalkų rėdyboj, bet ir gilumoje Lenkijos, kaip ir Užnemunėje. Labjausiai pragarso Dėvoniszkių kryžius pradėjus policijai kabįtis. Mat, Kalvarijos vaitas, pavirszutiniai žiurėdamas į svieto rinkimąsi pas kryžių, susineszė su Kalvarijos apskriczio komisorium ir drauge priskundė kryžių Randavaijai Varszavo Komisijai, buk susirenka pas kryžių daugybė svieto dėl nepermanomų prieżaszczių, deda aukas be jokios priežiuros, elgiasi ne pagal katalikiszką dvasią, nes kart-karcziais atsitinka dideli barniai ir t.t. Randavoji Komisija tą skundą nusiuntė į Augustavo bei Seinų konsistoriją datyrimo dėlei. Dijecezijos valdžia pasiuntė Alvito džekoną su kitu kunigu visą tą reikalą perkratyti ir viską gerai apraszius, praneszti konsistorijai. Nuo savęs dvasiszka valdžia dave džekonui tokią instrukciją:

„Dėl praszalinimo dar baisesnių pasekmių, galinczių atsitikti paskesniame laike, prisakome J.M.kn. džekonui, idant, pasirinkęs sav pagelbon szviesų kunigą, nuvažiuotų į tą vietą, kur yra pastatytas kryžius ir pirmiausia reik apžiurėti: ar pa togiam daigte pastatytas? Paskui tepakvieczia vietinį kleboną ir teiszkvoszia visas aplinkybes, kaip antai: nuo kaip seniai, keno ir su kokiu siekiu yra statytas tas kryžius? Dėlko ten taip apstingai renkasi svietas? Ar tikrai dėstis nepritikimai? ar deda ten apieras, ant kokio daigto ir po keno priežiura? kokiu budu galima pertarti tiems į minėtą vietą susirinkimams? bet jei nebutų galima kryžiui pritinkanczią parupįti vietą, o aukoms priežiurą? Žodžiu tariant, tepasirupin visame platume iszgvildėti, apraszyti ir savo nuomonę į protokulą patalpįti."

Tardymas.

Alvito džekonas, kn. Schroetter, gavęs nuo dvasiszkos valdžios delegaciją, paskyrė tardymui dieną 9 Spalių 1827 m. Nusiuntė paszaukimą Jurgiui Bendaravicziui, to kryžiaus fundatoriui, stoti Dėvoniszkių kaime virsz minėtoje dienoje ant 8os isz ryto. – Bartinįkų kleboną, kn. Rzepnicki (Rapnicką) užkvietė, idadt pributų Devoniszkiuosna su davadais ir liudijimais apie datirtas pas kryžių sekanczių ypatų malones: 1 Onos Debraitienės, 2 Motiejaus Viliotavyczіaus, 3 Jono Kasparavicziaus ir 4 Jurgio Jankeliuno.

Sav pagelbon džekonas iszsirinko kn. Romualda – Jona Jievarauską (Javorovski), Pajevonio prabaszczių.

Protokolą patalpinu žodis į žodį, kaip buvo paraszytas, tik žinoma iszvertęs į lietuviszką:

„Dėjosi Dėvoniszkių kaime 9 Spalių 1827m.

„Užganėdįdamas paliepimą, duotą isz generaliszkos Konsistorijos Augustavo dijecezijos 27 Pjuczio sz. m. No. 783, pasiraszęs džekonas pagal tąjį prisakymą pasitelkė sav pagelbon J.M.kn. Romualda–Joną Jievarauską, Pajevonio prabaszczių ir pradėję, pirmiausia, nuo apžiurėjimo vietos, kur pastatytas yra kryžius, akiveizdingai (naocznie) isztyrė drauge su aprinktu sanariu sekanczius daigtus:

„Kryžius medinis, įvairiomis žibutėmis (cackami) papuosztas, statytas, kaip parodo paraszas ant paties kryžiaus padėtas, 31 Spalių 1824 metuose.

„Stovi tarp upės Suduonios ir augszto kalno, isz kurio matyt verczіasi gana apszcziai žmonių kaulai.

„Ant pats virszaus to kayžiaus yra peveikslas, drožėjo arba skaptoriaus darbo (snicerskiej roboty) su paraszu „Salvator mandi" – skarda aplenktas.

„Ant kryžiaus mukelė (kanczią) V. Jėzaus Kristaus nukryžiavoto, isz medžio padaryta, skarda (bleke) aplink apdengta.

„Žemiaus tos figuros yra paveikslas, taipgi skaptoriaus darbo, S. M. P. su skarda aplink padabįtas,

„Tas kryžius stovi szale vieszkelio nuo Vilkaviszkio ant Kalvarijos kokiais trimi prentais; vieta-gi, kur pastatytas kryžius, turi keturis keturkampius prentus, aplink apkasta grabėmis, kuriose matyt versminis vanduo, visokiais medeliais apsodįta.

„Netoli, penkiais varszaviniais mastais už grabės, isz pietų pusės nuo kryžiaus, yra szaltinis, kuriame vanduo (kaip sako) gydąs opas.

„Atstus nuo Dėvoniszkių sodžiaus dviem szimtais szesziasdeszimts penkiais varszaviniais mastais, stovi nuo sodžiaus į rytus.

„Czionaais pasirasziusiejie paszaukė J.M. kn. Rapnicką, Bartinįkų prabaszczių ir pavelijo iszaiszkįti:

1-o Kaip seniai, keno ir su kokiu siekiu yra statytas kryžius ties Dėvoniszkių sodžium?

Ad 1-um. Iszpažino. Kaip tik dagirdau apie kryžių ties Dėvoniszkių sodžium, butent, kad žmonės isz visų szalių renkasi melsdamiesi pas tą kryžių ir aukas visokiais daigtais deda pas kryžių, tuojaus, 15 Liepos sz.m., atvykau Dėvoniszkių kaiman (kaip mano parapijai prigulintį) dasižinotu visų aplinkybių. — Man užklausus, Dėvoniszkių sodžiaus valsczionių – keno tas kryžius yra statytas ir nuo kaip seno laiko? — atsakė, kad minėtas kryžius yra statytas Jurgio Bendaravicziaus, Kalvarijos Sątaikos Sudo Vozno (szaukolas) 1824 metuose – dėl kokių prieżaszczių? — nemokėjo atsakyti, tai tik garsiai apreiszkė, kad ypatingas malones Dievo apturint serganczios ir paliegusios ypatos. Norėdams dar geriaus su tuomi dalyku susipažiti, paszaukiau patį to kryžiaus fundatorių, Jurgį Bendaravyczių, ir uždaviau jam klausymą: su kokiu siekiu yra tą kryžių statęs? Atsakė: „Nes kelis atvejus apturėjau per sapną apreiszkimą statyti szitam daigte kryžių — ispildžiau tą, neturėdams nieko kito už siekį, kaip vien Vieszpaties Dievo garbę.

Ad 2-um. Dėl kokių prieżaszczių liaudis renkasi pas tą kryžių ir nuo kokio laiko? — atsakė tas pats J.M.kn. prabaszczius Rapnickas: „kitokios priežasties taip skaitlingam liaudies rinkimuisi neiszrandu, kaip tik — nes ant tos vietos datiria isztikimiejie aiszkias Dievo malones, kurias nekartą atsilankusiems Vieszpats dalina". – Uždavadijimo dėlei statau liudyjimus iszgydytų ypatų: 1) Jurgio Jankeliuno, ukinįko Smolnicos kaimo; liudyjimas raszytas vaito Rasių gmino. 2) Rozalijos Budrevyczіutės isz apigardinio (obwodowy)miesto Kalvarijos, iszduotas jos locno tėvo.

3) Statau ypatiszkai Lukoszių Machnavyczią isz Bartinįkų sodžiaus ir praszau pasiųstųjų priimti jį į protokulą.

Pasirasziusiejie delegatai paėmė minėtąjį Lukoszių Machnovicz'ią paaiszkinimo dėlei, kursai persergėtas ir užgązdįtas, kad saugotųsi melo, o iszpažįtų teisybę — atsakė szitaip:

„Vadinuosiu Lukoszius Machnovicz, sav metų skaitau vienuoliką, esmiu katalikas, gyvenu Bartinįkų sodžiuj, Vinco ir Marijonos Machnaviczių sunus, — per keturis metus isz nežinomos priežasties turėjau kairęją koją nugedusią nuo kelio iki pėdai vienos ronos skaitliu, vienuolika, taip didės ir baisios, kad kaulas pro jas buvo matomas; budams sunumi beturczių tėvų ir neturėdamas isztekliaus ant gydymosi, buvau pavedęs tą Dievui. Szimet-gi dasižinojęs, ėsąs ties Dėvoniszkiais kryžius, pas kurį žmonės datiria stebuklingų nugydymų, kreipiausi ir asz į tą vietą, melsdamas Dievą, idant manę gelbėtų isz tos luoszybės (kalectwo). Pirmą kartą nusiplovus tuom vandenių, mano luoszybė ėmė gyti; antra kart, kad atsilankiau ir taip-gi apsiploviau, tos skylės mano kojoj užgijo. Delegatai tegul bus malonus ypacziai persitikrįti apie tikrumą mano iszpažinimo; sztai dar užgiję skylės, kur buvo opos. Jog per ketverius metus buvau Lozorium, paduodu į liudinįkus: Juozą Marcinkeviczių, Bartinįką ukinįką ir Joną Czernevskį (Cernių) taip-gi ukinįką to paties sodžiaus; jie galės, kaipo nuo seniai pažįstantį, tą tiesą patvirtįti."

Pasirasziusiejie, buta vienuolikos opų ant kairėsės kojos, savo akimis persitikrino

Kn. V. Schroetter.

Paszauktas Juozas Marcinkevyczius, paduotas Lukosziaus Machnovicz'iaus į liudinįkus, ant klausymo: ar aktualiszkai pažįsta tą Lukoszių Machnavyczių, ar jis turėjo ant kojos opas, ir nuo kaip seniai? Atsakė:

„Esmi tas pats Juozas Marcinkeviczius, turįs metų 55, ukinįkas Bartinįkų sodžiaus, nekokiu reikalu neesmi patrauktas nė-gi prikalbįtas, tą, ką žinau ir ką macziau, apsiimdamas, jei kada to reiks, prisiegti, iszpažįstu: Lukoszių Marcinkevicz'ių pažįstu nuo paties užgimimo, nes tam pacziam kaime yra gimęs isz Vincento ir Marijonos Maknaviczių, tas pats per keturis metus, tik nežinia isz kokios priežasties, turėjo ant kairėsės kojos vienuolika ronų, per kurias buvo matyt kaulai, o kiti smulkesni net iszlįsdavo; kada žinia pasklido apie stebuklingą kryžių, esantį ties Dėvoniszkių sodžium, isz paties pavasario nuvyko ten sykį ir kitą — ir apsiploves vandeniu opas, sveikas pargrįžo, taip, kad sziandien tik randai matyt, kur buta opų."

Juozas Marcinkeviczius,

Kn. V. Schroetter.

Kitas paszauktas liudįtojas Jonas Czerniewski, ir užklaustas: ar pažįsta Lukoszių Maknaviczių, ar-gi jis turėjo ant kojos ronas ir kaip nusigydė? Iszpažino:

„Vadinuosi Jonas Czernewskis, turiu metų 56, gyvenu ant ukės, Bartinįkų sodžiuj, minetą Lukoszių Maknaviczių pažįstu nuo paczios kudikystės, nes jis užgimęs isz tėvų: Vincento ir Marijonos Maknaviczių, visuomet gyvenanczių Bartinįkuose, — pats macziau savo locnoms akimis ronas ant kairėsės kojos taip baisias, kad žiurėti nebuvo galima; tą skaudėjimą kentė per keturis metus. Pavasarį-gi, kaip nuėjo pas kryžių ties Dėvoniszkių sodžium ir apsiplovė ronas vandeniu, umam laike užgijo ir szendien tik ženklai, kur buta skylių. Tą mano liudijimą kiekvienam laike galiu prisiega patvirtįti, nes tame neturiu nekokio intereso ir neesmi prikalbįtas, bet iszpažinau mylėdamas teisybę."

Jonas Czernewski

Kn. V. Schroetter.

— (Toliaus bus.) —

R. Dbb

Geriausias Shenandorij pho tographas; nutraukia paveik slus kokio nori formato, nuo mažiausio iki formatui por're to.

Puikiai nutraukia ir nebrangiai.

29½ W. Centre str.
Shenandoah Pa.
41 ir 24

DAKTARAS

Y. M. HAMILTON, .D.

buvęs prie Miners Hospitan Ashland'e. Gyvena 115 N. Jardin Shonandoah, Pa,

Vyrai visi pas nauja

Lietuviszką Graboriu

Vinca Minkevicziu

230 W. Centre, Shenandoah

Užlaiko geriausius arklius ir riginus dėl szermenu, veseiliu ir t.t.

[36 ir 21]

GALIMA GAUTI SU PRISIUNTIMU SZIAS KNYGAS:

1. Istorija Katalikų Bažnyczios. J. yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztuoja - $1,00

2. Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 1894 m. Ji iszrodo aiszkiai lietuviszkų bedievių darbus ir podraug kaip katalikas turi nuo jų apsisaugoti Kasztuoja - - - - - 20c

3. Valtis bei iszguldymas szventų evangelijų ir lekcijų ant visų metų su labai naudingais dvasiszkais skaitimais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuvio namuose ji butu. Kasztuoje $ .50 pas KUN. A BURBA. Box 1053 PLYMOUTH, PA. Luz. Co

PATENTS

Promptly secured. Trade-Marks, Copyrights and Labels registered. Twenty-five years experience. We report whether patent can be secured or not, free of charge. Our fee not due until patent is allowed. 32 page Book Free. H. B. WILLSON & CO. Attorneys at Law, Opp. U.S. Pat. Office WASHINGTON, D.C.

DIDŽIAUSIA

Lietuviszka RESTAURACIJA

Geriausi gerymai, užkandžiai uždyka nuo ryto iki 12, ir nuo 8 vakar iki 12. Teri visokiu kogeriausia padarytų valgių kepsnių, oisterių ir t. t.

Smagiausia vieta del užeigos. Yra puiki salė kurioj stovi net 9 biliardai Prlegtam da kiekviena dailiai prilma ir roda reikale duoda.

M. KUPCZINSKAS ir P. PAŠKEVICZIUS

Kampas Main ir Oak uliczių, SHENANDOAH, PA.

Jei pirksi DVIRATI pirk szita

Žiurėk koks ratas! **KEATING** žiurėk koks ratas!

Ne taip pigus, kaip kiti mažos vertės, bet pigiausias nupirkus ir naudojus ilgą laiką. Yra tai stebuklingai drutas ratas, lengvai sukasi ir mes daugiaus papasakosime apie jį, jei prisiųsi savo adresą dėl kataliogo. Raszydamas prisiųsk ir Garsą pas mus.

Keating Wheel Co. Middletown, Conn.

Geriause ir szvieziause mesa

— PAS —

JUOZA JUDICKA

19 W. Oak str. Shenandoah, Pa.

Lietuviszki kumpiai ir deszros kuonopigiausia. (27 ir 28

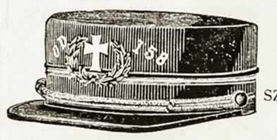

R. H. MORGAN,

Dirba visokias SZARFAS, KEPURES, KARUNAS, KARDUS, DRABUŽIUS IR T.T.

DEL LIETUVISZKU DRAUGYSCZIU

Raszikite, o mes atsiųsim, ant pažiuros kukardas ir kepures.

Pigiausia vieta visoj Amerikoj!

23 N. Main str. Shenandoah, Pa.

PAS

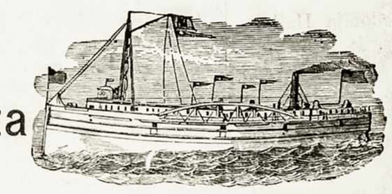

Juoza Miliaucka

308 W. Centre str. Mahanoy City, Pa.

galima pirkti kuopigiausiai laivakortesant geriausių szipų važiuot. Priegtam leidžia pinigus tiesiog in Lietuvą, Russiją, Lenkiją ir kitas wisas szalis Europos. Teipgi laikau saliuną, kur kiekviens Lietuvis gaus gerą priėmimą ir rodą.

GERIAUSIA Aptieka

Minersville'je, Pa.

Gali gauti visokių dalykų toaletui.

Liekarstvos – vaistai kuogeriausiai padaryti.

Beach'o aptiekoje

Dr. W.J. Beach, savininkas

OFISAS: NAMIEJE ant 4th & SUNBURY STR.

Medega S. Daukanto bijografijai.

Pagal M. D. Silvestraiti paraszę kun. A. Burba.

— (Tąsa.) —

Dar vienas burelis isz szventės pajuriais eidamas *Klaipėdos* link nutraukė. Tenai jiems prisiėjo klaidžioti, nerandant kelio, todėl szią vietą pramine Klaipėda nuo žodžių klaidžioti ir pėda.

6. *Alko* kalnas pakelyje tarpe Ilokių ir Skuodos miesto, netoli nuo sodžiaus Erstos. Tenai senuose laikuose buvęs miestas, o tame mieste gyvenęs didei turtingas žmogus, kuris prekėju (kupczium) buvęs. Taip didei turtingu budamas szukuotais linais vietoje kemenų (samanų) sienas (rąstų tarpus) kamszė ir taip daug linų turėjo, jog viens pats pilną laivą į Liepojų pristatydavo.

* * *

Palaikai po S. Daukanto yra Kalviuose.

1) Virdulys (samavaras), kurį jis prie kelionės ir universitete vartojo.

2) Abrozdas (paveikslas) M. Sz. Asztrių vartų, kurį dovanojo seserei Onai Pruszinskienei, kuri jau yra mirus.

3) Varinis katilas nuo 7 gorczių, už kurį S. Daukantas 12 rublių užmokėjo.

4) Linkimų parapijoj pas Jurgį Pruszinskį yra karafinka, S. Daukanto padovanota seserei Onai Pruszinskienei ir dvi cinini torielki.

5) Muka ant medinio kryžiaus, kurią S. Daukantas yra nupirkęs seserei Onai.

6) Paveikslas isz medžio (plaskorzeźba), kaip szv. Ona Panelę Szv. mokina skaityti. Labai senas daigtas.

* * *

Knigos jo pas Jurgį Daukantą, jo giminaitį esanczios ir gal buti ir rankraszcziai.

Kalba, kad Tuczių, Sziaulių pavieto, dvare pas p. Kontrimą, S. Daukantas buvodamas, kaip pas gerą pažįstamą, buk tenai daugel savo knigų sudeginęs, bijodamas maskoliszkos valdžios. 1863m. per valdžią Tuczai tapo atimti nuo Kontrimų, o atiduoti maskoliui Sisojevui.

S. Daukantas tankiai susiraszinėjo su visais prakilnesnias to laiko lietuviai. Nekurių isz jų laiszkai žemiaus patalpįti.

Simano Daukanto testamentas.

Sztai kopija Simano Daukanto testamento, jo paczio ranka paraszyto, o nuo kunigo Vaiszvilos isz Ubiszkių (Sziaulių pav.) gauto su užlaikymu jo raszybos:

„W Imię Oyca i Syna i Ducha Swiętego Amen.

Poleciwszy duszę moją grzeszną Panu Bogu w Trójcy swiętej jedynemu, a mając zdrowy rozum ir twardą pamięc robię ostateczne rozporządzenie rzeczy moich, które w ogólności i sto rubli nie wynoszą; takowe więc rzeczy jak bieliznę tak i wszelką odzież zimową i letnią zostawuję W. Księdzu Ignacemu Wojszwile Administratorowi kościoła Popielańskiego, który mnie raczy pogrześć najbiedniej na mogile tegoż kościoła, rzeczy które zechce sobie zatrzyma, a ine sprzedac i ubogim rozdac raczy. Przytym tenże W. Ksiądz Wojszviło Dobrodziej mój raczy przyjąc jeszcze od Kolleżskiego Assessora Wawrzyńca Wambuta 1-o zegarek stołowy 2-e futro szopowe obnoszone, 3-e poduszki dvie jedna skurzana, druga bez nawleczki obie puchem nasypane, 4-e kołdra czerwona w pas półtj dwabna nowa, 5-e skrzynkę z księgami będącą u tegoż W. Wambuta; które księgi raczy W. Ksiądz Wojszwilo Dobrodziej mój sprzedać i pieniędzy ubogim rozdać, te zaś księgi które zostają w stancyi mojej byłej na stole u tegoż W. Wambuta z historyą Kojałovicza raczy oddac Telszewskiej szkoły uczniowi Jerzemu Dowkontowi, o zas zostające u tegoż W. Wambuta stolik jesionowy, łużko składane i obraz najswiętszej Matki Bożej Ostrobramskiej darując W. Pannie Aldonie Wambutownie. Tenże ksiądz Ignacy Wojszwilo Dobrodziej mój po sprzedaniu rzeczy i ksiąg raczy przesłać trzydzieście rubli W. Sędziemu Granicznemu Ignacemu Dowkontowi w Stawrylach, który mnie był powierzył sprawę W. Kapitonowej Skrzetuskiej, w rejestrach moich znalazłem zanotowane iż powinien odesłać trzydzieście rubli W. Skrzetuskiej, więc W. Sędzia będzie łaskaw wrócić jej lub jej sukcesorom te trzydzieście rubli. Powture księgarnia Zawadzkiego w Worniach naliczyła na mnie trzydzieście cztery rubli za książeczki stacyjne, więc raczy najpokorniej poprosić JW. Biskupa Wołonczewskiego, ażeby raczył zapłacić księgarni Zawadzkiego te trzydziescie cztery rubli. Na koniec tenże W. Ksiądz Wojszwilo przyimie pieszloroczną pensyą moją czterdzieście dwa rubli zarok 1861-szy w Telszewskim Kaznaczejstwie. Jeżeli JW. Pasterz nie chciał zaplacic księgarni, to proszę zapłacić z tej pensyi, a za resztę w rocznicę odprawisz mszę swiętą za moją duszę. Takowy mój testament własną ręką napisany w Popielanach 2 Stycznia 1862 roku z przyciśnieniem herbu mojego pieczęci własnoręcznie podpisuję

(Peczęties vieta) Kolleżski Assessor Szymon Dowkont.

Uproszeni swiadkowie i pieczętarze.

Dworzanyn Dominikowicz Franciszek Kontowtt.

Przytem byłem za swiadka podpisałem się Dworzanin Kazimierz Kontowt.

1864 roku Mca Nowembra 23 dn.

Byłem wezwany podczas choroby ciężkiej do s. p. Szimona Dowkonta za świadka i po opatrzeniu S.S. powiedział te słowa:

„Całą moją ruchomość zostawuję na pełne rozporządzenie W. Ks. Wojszwille. Według dyspozycyi Mey polecam i proszę. Byłem swiadkiem za życia słów Jego wdowod czego stwierdzam podpisem moim własnoręcznym.

Dworzanin J. Czyżewski."

Sztai lietuviszkas to testamento vertimas:

„Vardan Dievo Tėvo ir Sunaus ir Dvasios szventos Amen.

Pavedęs savo nusidėjusią duszią Vieszpacziui Dievui Traicėje Szventoje vienam, o turėdamas sveiką protą ir tvirtą atmintį, darau paskutinį savo palaikų paskyrimą, kurie visi drauge suimti neturi szimto rublių vertės; taipgi tokius daigtus, kaip skalbinius, taip ir drabužius, kaip žieminius, taip ir vasarinius palieku Kunigui Ignotui Vaiszvilai, Administratoriui Papilėnų bažnyczios, kursai teiksis manę palaidoti kaip galint prasczіaus ant tos pat bažnyczios kapinyno, daigtus, kuriuos norės, pats sav pasiliks, o kitus teiksis iszparduot ir varguoliams iszdalįti. Priegtam tas pats JM. Kunigas Vaiszvila mano geradėjas teiksis paimti dar nuo Koleginio Assessoriaus Lauryno Vambuto 1ma stalinį laikrodį, 2ra padėvėtą skrandą, 3ia du priegalvių, vieną skurinį, kitą be užvalkalo, abu pilnu piltus, 4ta raudoną dryžą pusszilkinę naują kaldrą, 5ta skrynutę su knigomis, kuri pas tą patį JM. Vambutą yra; tas knigas teiksis JM Vaiszvila mano geradėjas parduoti ir pinigus pavargėliams iszdalįti, o tas knigas, kurios yra mano buvusiam kambaryj ant stalo pas tą pat JM. Vambutą su Kojelovicz'io istorija teiksis atiduoti mokįtiniui Telszių mokslainės — Jurgiui Daukantui, esantį-gi pas tą patį JM. Vambutą vuosinį stalelį, suglaudžiamą lovą ir paveikslą szvencziausios Dievo Motinos Asztrių vartų dovanoju JM. panai Aldonai Vambutaitei. Tas pats kunigas Ignotas Vaiszvila mano Geradėjas, pardavęs daigtus ir knigas teiksis nusiųsti trisdeszimts rublių JM. Rubežiniui teisdariui Ignotui Daukantui Stauriliuose, kursai man pavedė bylą JM. Kapitonienės Skrzetuskienės, savo leistruose radau paženklįta, kad privalau nusiųsti trisdeszimtį rublių JM. Skrzetuskienei, taigi JM. Teisdarys maloningai sugrąžįs jai arba jos įpėdiniams tą trisdeszimtį rublių. Antra, Zavadzkio kniginyczia Varniuose suskaitė trisdeszimtį keturis rublius už stacijines knigas, taigi teiksis nužemįtai papraszyti JM. Vyskupo Volonczausko, kad teiktųsi užmokėti Zavadzkio kniginyczіai tuos trisdeszimtis keturis rublius. Ant galo tas pats JM. Kunigas Vaiszvila paims mano pereitų metų algą keturiadeszimtis du rubliu už 1861 metus isz Telszių iždo. Jei JM. Piemuo nenorėtų užmokėti kniginyczіai, tai meldžiu užmokėti isz tos algos, o už likuczius atlaikysi dienoj sukaktuvių szventas miszias už mano duszią. Po tokiu testamentu mano locna ranka paraszytu Papilėnuose 2 Sausio 1862 metų su prispaudimu mano herbo peczėties savo locna ranka pasiraszau

(vieta peczėties) Kollegiszkas Assessorius Simanas Daukantas.

Užkviesti liudinįkai ir peczėczių prispaudėjai.

Bajoras Dominikoviczius Pranciszkus Kontautas.

Prie to buvau už liudinįką ir pasirasziau Bajoras Kazimieras Kontautas.

1864 metų 23 dieną Novemberio mnsio. Bavau vakar paszauktas laike sunkios ligos pas a. a. Simaną Daukantą per liudinįką, kurs apveižėtas Szv. Sakr. isztarė tuos žodžius:

„Visą savo pajudinamą turtą palieku ant valios JM. kn. Vaiszvilos. Pagal savo iszgalėjimą pavedu ir praszau. Buvau liudinįku jo žodžių dar jam gyvam beesant, ženklan ko patvirtinu savo locnos rankos paraszu

Bajoras J. Cziżewskis."

—— [Toliaus bus]. ——

Kaip amerikiecziai pralobsta.

Tas teisybē, jog amerikiecziai moka isz visko pasinaudoti ir isz menkų niekniekių. Isz tokių mažmožių, kurie Europoj nieko negiliuotų, amerikiecziai moka kartais milijonus padaryti.

Paveikslan, vienas farmeris isz valstijos (steito) Maine negalēdamas tesēti ant apautuvų penkiem savo vaikam, kurių czeverykai labai greitai plyszo, įsimanē pakaustyti apautuvų padus skarda (bleke). Patēmijęs naudingumą tokio pakaustymo, tas gudrus farmeris užpatentavo tą savo iszradimą, na ir turējo isz to apie pusę milijono naudos.

Tas apžiurus amerikietis, kursai iszēmē patentą ant spilkų, vadinamų ,,draugēmis," turējo apie 500,000 dol. pelno, nors tos spilkos jau senovēs laikuose buvo vartojamos. Didelį turtą susikrovē tas amerikietis, kursai patēmijo, kad isz elastiszko szniurelio galima padaryt gerą mētyklę (bolę). Taipgi labai pralobo ir tas, katras prisimanē daryti visokias rankenukes prilaikyti popierom.

Tulas Crandalle, szendien garsus visoj sziaurinēj Amerikoj pastojo milijonierium, tik per tai, kad iszrado vaikams zobovēlę, vadinamą kauliniu alfabetu.

Isz panaszių menkų mažmožēlių, bet daugeliui naudingų, ne vienas amerikietis pastojo milijonierium. Toki dalykai tik Amerikoj destis!

Tik pamēgįk už **10c.** baksa C a s c a r e t s, geriausią skilvio ir žarnų reguliatorių.

Balius!

South Boston Mass. dr. D. L. K. Vytauto kels balių ant naudos Emigrantų Namo, ant 31 dienos Gegužio (Mojaus)

Ant salēs Caledonija Hall 45 Eliot str. Boston Mass.

Szokiai prasidēs nuo 2-ros adynos po piet ir trauksis iki 12 adynai nakties.

Inženga ant baliaus virui $1.00, o moterēms 50 c.

Užpraszom visus lietuvius ir lietuvaites isz Bostono ir aplinkinēs. Taipgi yra užpraszomos draugystes, kaip tai sz. Kaziemiero S. Bostono, sz. Juozupo Bridgeton'o, sz. Roko' Brocktono, idant pributų ant to didelio baliaus ir pasilinksmįtų su mumis isz draugēs.

Su guodone.

Komitetas.

Ant pardavimo.

NAMAS, LOTAS ir BUCZERNE su visomis prietaisomis. Labai puikioje vietoje ant biznio dēl lietuvių, nes czia dar nēr nei vienos lietuviszkos buczernēs.

Dasižinokite pas

Juoza Bendoraiti

arba pas

Edward Flannigan

New Philadelphia, Pa.

PARDUODA SALIUNA

V. Kuprelevyczia ant 30 E. Centre str., Shenandoah, Pa., Cziżaucko name, užtai kad nori persikelt į Washingtono valstiją.

Naujas Baltas prontas

64=12 Str. S. S.

Naujai atidarytas kromas sviesto, kiauszinių, visokio surio, groserės, namie kepta duona isz geriausių miltų ir gerai padaryta.

Neužmirszkit atsilankyti pas p.

Bert W. Popp.
68 South 12 Str.
Pittsburgh, Pa.

Reikalingas meisteris

Davis Sykes reikalauja meisterio kursai moka statyti angelską vējinę melnyczią.

Adam Dutkevicz,
Annapolis Junction, Md.

ANTANAS KALCZINSKAS

geras ir teisingas vyras laiko **mainierių** HOTELI ANT **KETVIRTOS** (Fourth) Street, **Minersville, P.**

,RYTAS'

nedēlinis szeimyniszkas laikrasztis iszeina Waterbury, Conn.

,,**Rytas**" kasztuoja ant metų tiktai . . . . **$1.00.**

Kiekvienai krikszczioniszkai szeimynai naudinga jį iszsiraszyti.

Antraszas:

Rev. J. Zebris,
34 John str.
Waterbury, Conn.

S. MARKAUCKAS

—neseniai pirko—

Sl i i nas,

pertai, žinote, jog kaipo naujas biznierius nesigaili savo gardaus aluczio ir turkiszku cigaru. Visi eikit pas savą ant 315 E. Centre st. Shenandoah, Pa. ||y

SALIUNINKAI!

— Na wisi prie alaus —

CH. SHMIDTO

Ar žinote lietuwiai kad CHRYSTIAN SHMIDTO yra geras alus ir galwa nuo jo niekad neskauda. Pas Ch. Shmith'a gali kas nori gauti ir baczkutia in namus parsigabenti.

70 W. Coal str. Shenandoah, Pa.

41ir 11

— *PAS* —

J. P. Williams & Son

-: Pigiausiai nusipirkt :-

FORNISZIUS, PIJANUS, VARGONUS IR SIUVAMAS MASZINAS

13 N. Main, Shenandoah, Pa.

PARSIDUODA

Puikus Namas

tinkantis ant biznio

New Philadelphia, Pa.

Dasižinokit pas Adomą Sziaudį, New Philadelphia, P

DR. P. F. BURKE

geriausiai gydo visokias ligas

Gyvena

30 E. Lloyd str.
Shenandoah Pa.

ZINIA DĖL SALIUNIKU IR SZTORNIKU.

Pirkit sigarus ir sigaretus nuo

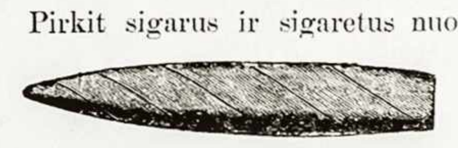

Juozo A. Mandour didžiausio ir pigiausio kupcziaus visame paviete. Jis pardavinēja taiposgi daug įvairių gražių mažmožių; parduoda viską už 20 procentų pigiaus nei kiti. Jei netiki, tai pamēgįk duot jam orderį. Jo krautuvė yra

211 E. Centre str.
Shenndoah, Pa.

AR ŽINAI KĄ?

Antanas Daniseviczia

savo naujame name ant

630 W. Centre str.
Mahanoy City, Pa.

Laiko geriausią s z t o r ą ir s a l i u n ą.

Atsilankyk! patyrsi, kad tai teisingas ir geras žmogus.

Už pigių-pigiausią prekę visoki vainikai dėl szermenų. Taiposgi isokios zobovelės isz blekės ir iszdirbimai isz geležies pas

Mrs. M. F. Schmid's
107 Jardin str.
Shenandoah, Pa.

Labai gražios ir pigios Kalėdų zobovēlēs.

GERIAUSIAS Lietuviszkas KRIAUCZIUS

Adomas Bujauckas

Persikraustē į savo naujus namus ant

307 W. Coal Str., Shenandoah, Pa

SCHLOSSO

Geriausias Drapanu Sztoras.

VYRU IR VAIKU DRAPANOS, SKRYBELES IR VISOKI RUBAI.

Siutus daro ant orderio geriausiai tinkanczius už pigiausią prekę

Atsiųsk reikalaudams sampelių.

SCHLOSS **Sumburry str., Minersville, Pa.**

[8-5-97.]

Povilas Obiecunas

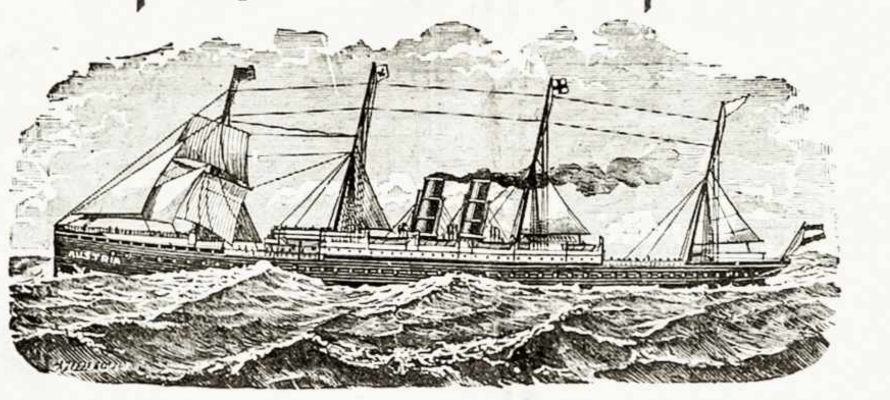

vienatinis lietuviszkas pinigų-siuntējas; siuncia pinigus į visas dalis svieto: į Europą ir t. t. ir pinigai buna kuogreicziausiai iszmokēti per banką. Lietuviai visi privalo eit pas savo viengentį, o ne pas kokį ten žydą prigavėją. Gyvenanti toliaus nuo Pittsburgh'o gali pasirodavot per laiszką, įdėdami pacztinį ženklelį už 2 centu, o gaus broliszką rodą.

Taip-gi parduoda ir l a i v a k o r t e s ant visų kelių į visas dalis svieto. Offisas (kantoras)

P. Obiecunas

1o12 CARSON STR, PITTSBURGH, PA.

LIETUVISZKAS

KRIAUCZIUS

steliuotus siutus pasiuva tikt už $14 mažiausios prekēs, eina iki $40, o kelnes nuo $3 iki $18; darau s i u t u s pigiausiai kaip visur ir darbas buna atliktas kuopuikiausiai. Pasiskubįkit broliai! aplaikiau naujų materijų isz fabriko, ką dar nė vienas kriauczius neturi, padarysiu puikiai ir pigiai savo broliams Lietuviams, tikt n'užmirszkit atsilankit pas manę, o už ką nesigalēsit.

Adomas Pauliukaitis

2713 Penn. Avenue, Pittsburgh, Pa.

Vincentas Domanski

• REAL ESTATE BROKER

2023 N. 2nd Str. Philadelphia, Pa.

turi geriausią agenturą, pardavinēja **laivakortes**, apsaugoja nuo **ugnies** ir maino pinįgus ir siuncia į Seną tėvynę, perka ir parduoda **namus** ir visokius reikalus atlieka kuoteisingiausiai.

Nori siųsti kam laivakortę? Nori pinįgus iszmainyti? apsaugoti nuo ugnies ir insziuryti bažnyczią, namus, daigtus? Nori padaryti rejentaliszkus rasztus? Norite nusipirkti geriausius **lotus Philadelphijoje** ir **Camdene?**

O gal nori sukalektavoti randą? ar pinįgų pasiskolįti? **Tai eik pas**

Y. Domanski

ir pasidžiaugsi, jog suradai gerą, teisingą ir iszmintingą žmogų.

Tik nepamirszk;

2023 N. 2nd str. Philadelphia, Pa.

NAUJES : LIETUWISZKAS

SALJUNAS

202 S. Main Str., Shenandoah Pa.

JUR. ANCEREWICZEUS,

Nagi vyrai pas savo brolį lietuvnįka ant szalto alaus! isz Prancijos sznapso ir turkiszkų cigaru! Užeikit, o nepasigailesit.

Žmogus teisingas, su kiekvienu gražiai apsieina. [37 ir 19]

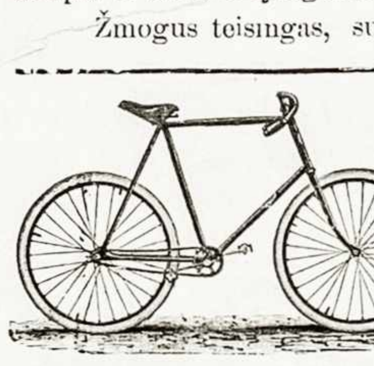

JEI NORI GAUTI GERĄ **DVIRATI** (BAISIKELI) už pigią prekę, eik pas **D. FAUSTA in jo ofisa** — ANT — **120 S. Jardin str. Shenandoah, Pa.**

Insisziurikite (apsisergekite) pas

David Faust, **120 South Jardin Str Shenandoah,** **Ties lietuviszka bažnyczia**

Jis perstato geriausias, isztikimiausius ir seniausias Amerikoje apsaugojimo (insurance) kompanijoas Insziurina nuo ugnēles jau daugelis metų

ANDY CATHARTIC

Cascarets

CURE CONSTIPATION

REGULATE THE LIVER

10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS

ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 217.

GEORGE SHAFER.

Didelē krautuvē, ant South Side alaus, degtinēs, vino ir visokių lekierų. Reikalaujentiems pristato į namus.

Lietuviai galit atsiszaukt pas savo vientautį P r a n ą S t r a v i n s k ą, kuris ten dirba. Neužmirszkit atsiszaukt po numeriu:

725 Carson Str., S. S. Pittsburgh Pa.

Dvi vienatines Aptiekos

kur galima susiszekēt lietuviszkai, nes Jurgis Murautskas, lietuvis, ten randasi, per ką galima gaut broliszką rodą pas jį po tokiu adresu:

P.C. Shilling & Co.,

2801 & 2401 Penn. Avenue, Pittsburgh Pa.

VIENATINE LENKISZKA

APTIEKA

netoli lietuviszkos bažnyczios. Vaistai esti pargaberti isz Europos ir receptai buna iszpildomi kuoteisingiausiai. Taipgi turi visokių patentavotų vaistų.

St. Sarzynskas,

805 Carson Str. South Side. PITTSBURGH, PA

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

M. F. Maley,

16 N. Main st. Shenandoah, Pa.

Parduoda dziegorius naujus ir pataiso visokius dalyku: isz aukso ir sidabro, kaip tais žiedus, spilkas ir kitus.

J. M. SCHAFER.

Laikau didelę krautuvę importavotų *VYNO, LIKIERIU*, pargabentų isz Europos, taipgi užlaikau visokį *ALU*, kur galit gaut butelais ir baczkutēmis, užlaikau klerką lietuvį, *JONA BARDZILAUTSKA*. Neužmirszkit atsiszaukt po adresu:

1109 Carson str. South Side

Telephon 41 — **Pittsburgh, Pa.** [15-5-97]

Adomas Kiczas

geriausias ir vienatinis lietuviszkas **Kriauczius visoj Minersvillej.**

Lietuviai, eikit pas saviszkį, o nesigraudįsit. Gyvena Grabaucko namuose. [8-5-97]

Antanas Galinis.

Smagiausia vieta del užeigos, jo gērymų nereik nė girt, nes jie patys giriasi O žmogus meilus ir prietelis bedoje Plauberij žemiau Readingo geležinkelio

50 YEARS' EXPERIENCE.

PATENTS

TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain, free, whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Oldest agency for securing patents in America. We have a Washington office. Patents taken through Munn & Co. receive special notice in the

SCIENTIFIC AMERICAN,

beautifully illustrated, largest circulation of any scientific journal, weekly, terms $3.00 a year; $1.50 six months. Specimen copies and HAND BOOK ON PATENTS sent free. Address

MUNN & CO.,
361 Broadway, New York.

We BUILD them to YOUR order

SOUDAN, NILE and PYRAMID — BICYCLES and TANDEMS

They run better and last longer and are very attractive. Send for our ACCURATELY Illustrated Catalogue. It shows you all details as to . . . .

STYLE, COLOR and FINISH.

Mason & Mason Company,

No. 587 W. Madison St., Chicago, Ill.

R. A. Davenport

— PARDUODA —

VISOKIUS PECZIUS KUKNINIUS IR DEL SZILUMOS.

— TAIPOS-GI —

Pataiso blekinius stogus ir užlaiko visokius daigtus reikalingus prie kuknios.

R. A. DAVENPORT,

27 S. Jardin str Shenandoah, Pa,

,LIETUVA'

NEDELINIS LAIKRASZTIS

Iszeina Chicagoje kas subata ir paduoda žmonēms svarbiausias ir teisingiausias zinias isz Amerikos, Lietuvos ir viso pasvieczio.

,,**Lietuva**" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doleriuu užsimoka isz virszaus, gauna puikę knįgelę, vertēs 50c., dovanų. Kas užsimoka $1, gauna knįgelę už 25c. Knįgelę gal sav iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik ne brangesnę per 50c., o prisiunsime dykai.

,,**Lietuva**" yra labjausiai iszsiplatinus po visą Ameriką dēlto-gi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

,,**Lietuvos**" spaustuvēs pausdina visokias knįgas, konstitucijas ir visus kitus drukus: lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darbą padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes savo locname name turi kuo puikiausiai įrengtą visą spaustuvę.

,,**Lietuvos" Redakcija** parduoda szifkortes ant geriausių laivų, siunczia pinįgus į Lietuva ir visas dalis svieto. Pinįgai iszsiųsti per ,,Lietuvos" redakcija greicziausiai suvaikszczioja kaip isz kitų agentų. ,,Lietuvos" redakcija teip-gi parduoda lotus ir namus Chicagoje aplink lietuviszką bažnyczią ir atlieka visokius lietuvių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

Raszant su bent kokiu reikalu į ,,Lietuvos" redakciją arba pinįgus prisiuncziant, visada uždēkite szitokį adresą:

A. Olszevskis,

924 33rd Str. Chicago, Ill.

K. Radzevicziu s

Puikiausia visam Shenandoah

RESTAURACIJA

Tris syk ant dienos karszti užkandžiai o teip visada szalti užyka. Geriausi ir pigiausi pietus, viskas szvieźia: cigarai alus pirmos kliasos.

KRAUTUVE

Teipgi netoli nuo saliuno visoki tavorai szvieži ir parduda kuo pigiausiai. Priegtam kožnas lietuvys ras szirdinga roda kiekvienam reikale.

O ir pinįgus maino ir siuncia iu **LIETUVA** ir in visas dalis svieto.

121 ir 117 E. Centre str,

[36 ir 9] SHENANDOAH, PA

KNIGA MONU.

NEBUTINAS DAJKTAS Lietuwiszkoje kalboje!!

Kas galejo tikietis kad lietuwiszkoje kalboje pasiroditu tokie kniga kurioje wysos slaptibes monijimo butu atidengtos del wysu?; Senowes žmones wadino monininkus raganejs, daranczeis monus su pagialba piktos dwasios, da ir szendien daugielis atsiranda tokiu ka tajp mislije ir szniaka. Girdedamas newienkart tokies pasakas, pasižadejau dawest kad wysas mandrumas ir iszmintis paejna isz mokslo. Deltogi tirinedamas iszradau wyska ir no senej gieidžema iždawiau kniga isz kurios kožnas gal but monininku. Toje knigoje talpinasy daugiau kaip szimtas akiwu pamokinimu ir ape 50 abrozelu paro danczių gana ajszkiej kajp apsyejtie ir isz sawo užduotes iszsiriszt.

Toi kniga druczej ir pujkiej in angliszka audekla abdarita su aukso atspaudom ant abdaru, kasztuoja tyktaj $1.50

Tejpgi turu ant pardawimo wysokius dajktus ir rejkalingas prietajsas prie moniimo, be kuriu apsiejt negali. Prieg tam turu krautuwia wysokiu knigu kokios tyktaj lietuwiszkoie kalboie iszeio. Turu maszinukies del drukawimo gromatu ir tt.

Pujki popiera del raszimo gromatu su dailom kwietkom ir drukawotais pasweikinimais. Tuzinas tokios popieros su dailais kopertais kasztuoja 35c., tris tuzinai $1.00

Turu del jaunumenes juokinga kwietka, kury, kada duodi pawuostit, isztiszka wanduo ir padaro daug juoku, prekie 25c.

Kas iž dydeles fotografiios noretu turet daugiau mažu, tegul atsiuncze dydela, asz isz tosios trumpam laikie padarisu 100 mažiukiu ir nusiusu už $1,25c.

Norintiem dažinot ape wysokies knigas arba kitokius dajktus ir czienes, po apturcimu 2 centines markies tuojau siunczin drukuotus katalogus. Adresas in ma ne szitoks:

JOSEPH MATUTIS,

287 Wythe Ave., Brooklyn N. Y.

VYRAI! VYRAI!

Kas į Cleveland'ą atkeliausit,
Pas Olszinską visko gausit —
Szaito alaus, geros arielkos
Ir kvepenczių cigarų....
Ateik, broli, pamatyti
Ir to visko pabandyti.

Turiu puikiausią restauraciją isz visų Cleveland'o lietuvių

Su guodone

Nikodemas Olszinskas,

825 St-Clair str., Cleveland, Ohio.

MILAUCKO

Cash storas

Didźiausia vieta Shenandoah

Parsiduoda geriausi tavorai už pigiausia ciene.
Szifkartes parduodam ant visų kelių mariomis
Pinįgus ko greicziausia tiesiok in namus nuliaidžiam.

Milauckas ir Sunus

10 S. Main Str.

SHENANDOAH, PA [37 ir 12]

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbinįkų ar szeip žmonių. Kurie nor szį bei tą dasižinotie ir szalto aluczio taurę iszgert'e ar cigarēlį parukyti, ateikite pas:

12 NORTH HANCOCK STREET, WILKES-BARRE, PA.

Juoza Daukszi